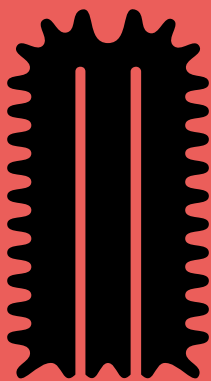

SHOO!

edan världen möter nya konflikter och problem, är tidningen Shoo varje år på plats för att ge samhället en annan syn på olika dilemman. Vi har fått chansen att berätta hur saker ser ut från vårt perspektiv, för att få andra unga att känna sig mindre ensamma, men också för att upplysa om den verklighet vi lever i på ett sätt där fler kan förstå.

Under vår tid på Shoo har vi fått lära oss hur det är att jobba med personer som alla delar viljan att få uttrycka sig. Vi har blivit bättre på att skriva men har även fått möta en trevlig arbetsmiljö där journalistiken har fått växa, en bra erfarenhet och upplevelse att ha med sig vidare i livet.

Vi vill nu nå ut till de som vill och väljer att lyssna, vilket är passande då årets tema på tidningen är "Vårt val". Men ha inte blicken fäst åt ett håll, för ordet "val" kan ha många betydelser. Texterna är därav skrivna ur olika vinklar som faller inom ämnet "val".

Krönikor, noveller, reportage, tipslistor och quiz är några av texttyperna i denna tidning. Texterna skiljer sig en del från varandra då vi alla har en egen tolkning av "Vårt val". Hursomhelst hoppas vi att ni vill lyssna på det vi har att säga och att ni lär er någonting av det vi berättar. Förhoppningsvis tycker ni även att det ni läser är underhållande.

Nu presenterar vi Shoo 2022

TEXT: LIV HANELL

Redaktör: Astrid Karlflo

Projektledare och handledare:
Sara Wall

Handledare: Moa Ishizaki

Handledare: Aman Ghebrehiwet

Handledare: Sara Rad

Formgivare: Siri Hagerfors
och Simon Graf

Omslagsbild: Iman Talabani

Foto: Hilina Mesele Firdu

Utges av: Stiftelsen Fanzingo
med stöd av Botkyrka kommun

4. REDAKTIONEN

6. A-FRICAN, INTE C-FRICAN

8. HUR KAN UNGA PÅVERKA POLITIKEN?

10. QUIZ: HAR DU KOLL PÅ POLITIKEN?

12. DE SA TILL MIG: BROR DU ÄR DUKTIG, MEN INGEN I ORTEN BLIR FOTBOLLSSPELARE

14. BRYT MÖNSTRET

16. JA VI GRÅTER, MEN INTE MED ER

18. FELIPE LEIVA WENGER: JAG LÄRDE MIG MYCKET GENOM TRIAL AND ERROR

22. ÄR BLOD VERKLIGEN TJOCKARE ÄN VATTEN?

24. QUIZ: VILKEN ARTIST ÄR DU?

26. UNGAS ÅSIKT OM NATO

28. SLUTA FÖRSÖK SPEGLA OSS - DET ÄR INTE VI

30. IMAN TALABANI TALAR

34. FÖRSTA INTRYCKET

38. SHOO, VÅGA DRESSA SOM OSS

44. VAKNA

45. INFO OM STÖDNUMMER VID PSYKISK OHÄLSA

46. LYSSNA INTE BLINT PÅ OSS UNGA

48. SPELEN FÖR DIG SOM SAKNAR CASHFLOW

50. HUR KAN NÅGON UTAN LIVMODER FÖRBJUDA ABORT?

52. MELLAN TVÅ VÄRLDAR

54. VARFÖR KAN MAN INTE PANTA MJÖLKPAKET?

56. MITT SANNA JAG

58. HUR SER FOTBOLLEN UT FÖR TJEJER I BOTKYRKA?

61. QUIZ: HUR MYCKET KAN DU OM FOTBOLLS-VM?

62. DÄRFÖR BORDE VI VÄRNA OM YTTRANDEFRIHETEN

64. ETT FÖRHÅLLANDE UTAN KÄNSLOR

66. FILMTIPS

68. VUXNA MÅSTE CHILLA

70. POLITIKER, SLUTA UTNYTTJA OSS UNGA

71. SERIE: THE VALUE OF ONE SECOND

REDAKTÖREN

1. Vad heter du?
2. Hur gammal är du?
3. Vart bor du?
4. Vad har du lärt dig på Fanzingo?
5. Om du bara fick ta med dig en sak till en öde ö, vad skulle du välja?

1. Oluchi Nicole Anochiam
2. 15 år
3. Alby
4. Hur man poddar.
5. Mat.

1. Tone Viklander
2. 17 år
3. Tumba
4. Att jag gillar att skriva.
5. En båt.

1. Piero Alexander Rinteria Rodriguez
2. 17 år
3. Fittja
4. Filmproduktion och hur man använder kameror.
5. En fotboll.

1. Liva Agrali
2. 16 år
3. Tullinge
4. Om intressen och vad mitt intresse är.
5. Tändare.

1. Vilgot Ahlborg
2. 17 år
3. Tumba.
4. Jag har lärt mig att skriva bättre.
5. Protein.

1. Uzair Ali
2. 15 år
3. Fittja
4. Hur media påverkar oss.
5. Kniv.

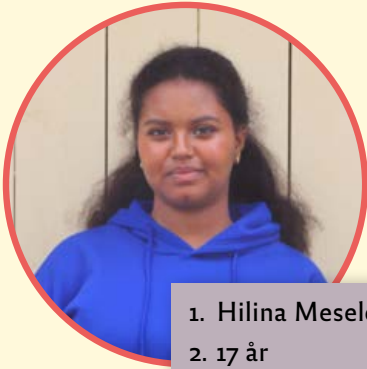
1. Amaniël Ghebrehwet
2. 41 år
3. Skarpnäck
4. Uppmuntran och bekräftelse får människor att växa.
5. Min bästa vän.

1. Astrid Karlflo
2. 27 år
3. Göteborg
4. Om ungdomars kreativa sätt att se på saker
5. Pepsi max

1. Nellie Kinell
2. 18 år
3. Tullinge
4. Jag har blivit bättre på att förmedla känslor med text.
5. En bok.

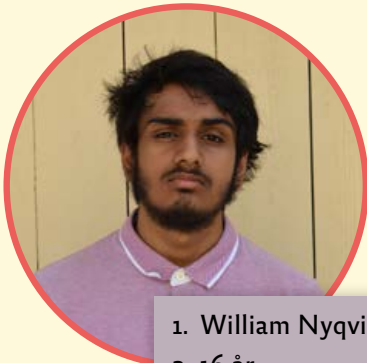
1. Hilina Mesele Firdu
2. 17 år
3. Alby
4. Hur det är att intervjua en kändis.
5. En säng.

1. Emilja Nikolic
2. 15 år
3. Vårby gård
4. Hur man förbättrar sin text
5. Mobil

1. Ghayaananan Sinniah
2. 15 år
3. Fittja
4. Även om något ser lätt ut att utföra kan det ta mer tid än man förväntat sig.
5. En Helikopter med solceller.

1. William Nyqvist
2. 16 år
3. Fittja
4. Hur en redaktion fungerar.
5. En mobil.

1. Emilia Wolfbrandt
2. 17 år
3. Tullinge
4. Jag har blivit bättre på redigera.
5. Min katt.

1. Moa Ishizaki
2. 25 år
3. Farsta
4. Jag har lärt mig om världen genom att ta del av alla kloka tankar och berättelser
5. En ipod med musik.

1. Liv Hanell
2. 15 år
3. Tumba
4. Hur man använder en systemkamera.
5. En kniv.

1. Hampus Karlsson
2. 16 år
3. Tullinge
4. Hur media fungerar på insidan.
5. Musikspelare och ett album.

1. Alexander Bojic
2. 16 år
3. Hallunda
4. Mer om hur man använder filmkameror och hur man använder mikrofoner med kameror.
5. En yxa.

1. Sara Wall
2. 30 år
3. Hallunda
4. Hur berättelser kan förändra samhället.
5. En bärbar högtalare.

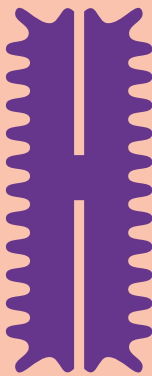
TEXT: OLUCHI ANOCHIAM

A-FRICAN,

INTE

C-FRICAN

ILLUSTRATION AV TONE VIKLANDER

emma hos mig har ett "A" i betyg alltid varit lite som en sorts valuta. Det är något som mina föräldrar har gjort väldigt tydligt. Varför förstod jag inte riktigt när jag var yngre. Jag heter Oluchi Nicole Anochiam och jag är uppvuxen i ett västafrikanskt hem. Om man ska vara specifik, ett igbo-hem.

Det består av min mamma, pappa, storasyster och min lillebror.

För andra föräldrar spelade det inte så stor roll om deras barn fick ett "C" i betyg, men när det hände mig fick jag höra "we are "A"frican not "C"frican". Enligt dem var allt utom ett "A" detsamma som "F". De få orden skapade något i mig som nästa gång att likna en vinnarskalle, fast med betyg. Om jag inte uppnådde ett "A" kunde jag börja gråta och tänka att det var något fel på mig. Det skapade en konstant oro i mig, speciellt när man skulle få sitt betyg. Det kändes lite som en högtid, med den stora skillnaden att ett betyg under "A" inte firades.

Jag har aldrig varit "naturligt smart". Matte, svenska och fysik har aldrig varit min grej. Jag är helt enkelt inte boksmart. Jag måste plugga extra hårt, till skillnad från mina syskon. De har liksom alltid kunnat "allt". En grej som jag har märkt som tonåring och kan se tillbaka på är att mina lärare, kanske omedvetet, har jämfört mig med min syster. Jag kände att jag behövde prestera lika bra som henne hela tiden. Vi är två helt olika individer, detta betyder också att vi har olika sätt att ta till oss information. Jag tror dock inte att mina föräldrar förstod det när vi var yngre. De tänkte säkert "samma blod, samma hjärna". Det gjorde att de lade press på mig i väldigt ung ålder, så att jag skulle lyckas.

Det värsta jag vet är när mina föräldrar säger att de är besvikna. Jag kan ta att de är arga, men när de säger att de är besvikna slår det på ett helt annat sätt, det svider nästan. Man känner sig misslyckad. Inte någon längre stund, men när man vet att de har kämpat hårt för att komma dit de och deras barn är idag så

brukade jag tänka på det lite extra innan jag somnade om kvällarna.

När man senare når en viss ålder så börjar man sakta förstå varför de har så höga förväntningar. Många föräldrar lämnar sin hemländer, alltså sina "comfort zones", för att skapa sig ett bättre liv. De flyttar till ett land där de behöver lära sig ett nytt språk och integrera sig i vuxen ålder, vilket kan vara extremt svårt. Man behöver lära sig må saker som att stå i kö när man är i matbutiken till att i princip allt har ett fast pris, och att pruta i butiker tillhör inte normen.

De har liksom gett upp väldigt mycket för att deras barn inte ska behöva oro sig konstant om vad som kommer komma närmast. De har därför förväntningar på sina barn, som omedvetet skapar en stor stress. Detta har dock ändrats mycket över tid, pressen alltså. Mina föräldrar har förstått att jag tar till mig kunskap på ett annat sätt, men det har inte varit en enkel väg. Jag har behövt lära mig att kommunicera med mina föräldrar, på samma vis som de har lärt sig att kommunicera med mig.

TEXT: NELLIE KINELL

HUR KAN UNGA PÅVERKA POLITIKEN?

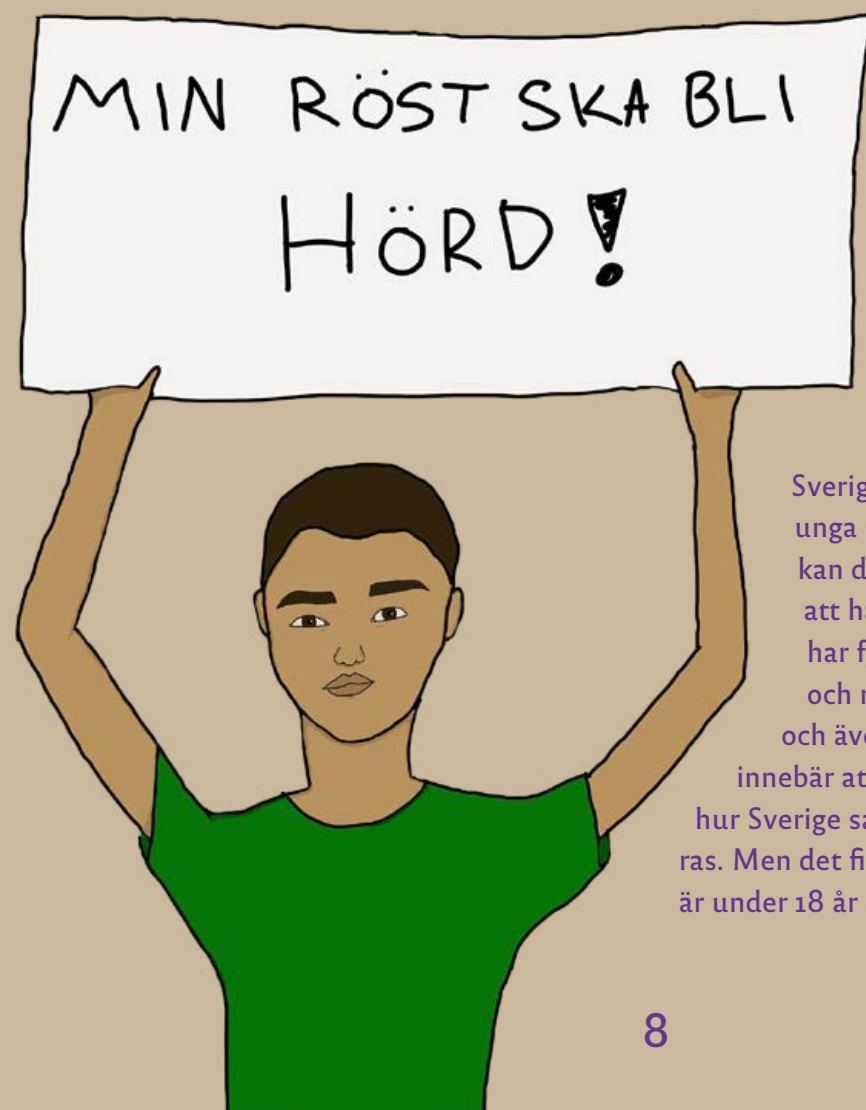

ILLUSTRATION:
TONE VIKLANDER

Hur kan jag som ungdom vara med och påverka politiken i Botkyrka kommun och i Sverige? Trots att det finns en hel del unga som är politiskt intresserade så kan det ibland kännas svårt för unga att ha ett politisk inflytande. När du har fyllt 18 år så kan du vara med och rösta i riksdagsvalet, regionvalet och även i det kommunala valet, vilket innebär att du får vara med och bestämma hur Sverige samt Botkyrka kommun ska styras. Men det finns även möjligheter för de som är under 18 år att involvera sig politiskt.

- 1. Botkyrka ungdomsfullmäktige:**
Detta är en organisation i Botkyrka som tillåter unga mellan 13-22 år att få sin röst hörd. Frågorna som uppmärksammas är främst frågor som angår och påverkar unga och deras ansvar ligger i att ta hand om förslag som ungdomar i Botkyrka skickar in. Du kan kontakta Botkyrkas ungdomsfullmäktige via ungdomsfullmaktige@botkyrka.se om du har fler frågor.
- 2. Partiernas ungdomsförbund:**
Dessa förbund hittar du bland de flesta partierna. Genom att involvera sig i partiernas ungdomsförbund får du möjligheten att påverka politiken inom de olika partierna. Det är enkelt att hitta de flesta ungdomsförbunden på nätet.
- 3. Remisser och remissvar:** När regeringen lämnar ut remisser kan berörda skicka in remissvar, vilket innebär att man skickar in sin synpunkt på ett förslag i regeringen. Genom remissvaret kan din synpunkt uppmärksammas och diskuteras.
- 4. Medborgarförslag:**
Som medborgare har du rätt till att skicka in medborgarförslag. Genom att lämna in ett förslag kan din åsikt bli hörd i kommunen och därefter diskuteras. Medborgarförslaget skickas in till stadsnämnden där du bor.
- 5. Demonstrationer:** Ett exempel på demonstrationer som anordnas av unga är rörelsen "Fridays for future". Just denna rörelse demonstrerar för klimatet runt om i Sverige och i världen. Antingen kan man gå med i grupper som denna där det redan finns organiserade demonstrationer. Men det är också möjligt att arrangera en egen demonstration för något som du tycker bör förändras. Kanske låter detta svårt men egentligen kan det vara så enkelt som att ställa sig vid riksdagen eller kommunhuset med sin åsikt skriven på en skylt.

Det finns alltså möjligheter för unga under 18 år att påverka politiken också. Så om du önskar att din röst ska bli hörd, låt den bli hörd!

QUIZ AV: LIV HANELL

HAR DU KOLL PÅ POLITIKEN?

Årets upplaga av SHOO publiceras strax innan valet 2022. Därför innehåller tidningen ett quiz där du kan ta reda på hur bra koll du har på Sveriges politik - och hur vår riksdag egentligen ser ut.

I valet får alla personer som är 18 år eller äldre rösta. Det är viktigt att rösta även om det känns som om man endast är en i mängden. I sammanhanget har alla en chans att påverka. Det är även essentiellt att inför valet läsa på om bla ideologier och tankesätt som de olika partierna har, för att själva skapa sig en uppfattning om vad de olika partierna står för. Välj sedan det du själv vill och inte vad någon annan säger till dig att välja!

SVAR: 1. B. 2. A. 3. A. 4. C. 5. B. 6. C. 7. B. 8. C. 9. A

1. Hur många ledamöter har riksdagen?

- a) 329
- b) 349
- c) 339

2. Hur många partier sitter i riksdagen (år 2018-2022)?

- a) 8
- b) 9
- c) 10

3. Hur många procent röster måste partier ha för att få delta om ett mandat?

- A) 4%
- B) 3%
- C) det är olika varje val

4. Vilket år fick Sveriges män, över 18 år, rösta, (när blev det demokrati i landet)?

- a) 1906
- b) 1908
- c) 1909

5. När fick kvinnorna rösträtt i Sverige?

- a) 1918
- b) 1921
- c) 1923

7. På valdagen är det val till...

- a) riksdagen, kommunen och svenska kyrkan
- b) riksdagen, kommunen och regionen
- c) kommunen, regionen och svenska kyrkan

6. När partisystemet växte fram fanns det två stycken riksdagspartier, vad hette de?

- a) borgare och bönder
- b) tröjor och byxor
- c) hattar och mössor

8. Hur förtidsröstar man i valet?

- a) det kan man inte
- b) man röstar digitalt
- c) man går till en förtidsröstningslokal

9. Hur lång är en mandatperiod?

- a) 4 år
- b) 3 år
- c) 2 år

DE SA TILL MIG:

BROR DU ÄR

DUKTIG,

MEN

INGEN I

ORTEN BLIR

FOTBOLLSSPELARE

TEXT: PIERO RENTERIA

JAG OCH MINA VÄNNER BRUKAR OFTA dra ut och spela fotboll. En gång när vi spelade kom det några grabbar som är lite äldre än oss. Det var talangfulla spelare, riktigt bra spelare. De såg oss spela och frågade om vi ville spela match mot dem. Om vi vann skulle priset vara en hundralapp till var och en av oss, så det var inte så mycket att tänka på.

Vi förlorade matchen, de hade ett bra tempo och var skickliga trots att de hade slutat spela för ett bra tag sen. Efteråt berättade de för oss om deras situation och varför de slutade med fotboll. Det var för dyrt och deras föräldrar kunde inte betala, vilket inte gav dom något annat val än att sluta. De sa till mig "bror du är duktig, men ingen i orten blir fotbollsspelare" vilket lämnade mig fundersam, jag började tveka på om jag kunde nå min dröm eller inte. Allt fler i förorterna sa exakt samma sak. De sa att jag bara skulle kunna bli

ÄR DET ENS EKONOMISKA SITUATION SOM SKA AVGÖRA OM MAN KAN UPPNÅ SIN DRÖM ELLER INTE?

proffs om mina föräldrar kunde betala mycket och om jag har kontakter. Annars var det att fokusera på något annat.

Jag är fotbollsintresserad och har spelat fotboll nästan hela mitt liv. Jag har många vänner som spelar fotboll och har även många som slutat. Deras föräldrar har inte kunnat betala det som krävs för att spela i de stora klubbarna som AIK, Djurgården och Hammarby.

Är det ens ekonomiska situation som ska avgöra om man kan uppnå sin dröm eller inte?

Många av oss i förorterna har mål och drömmar som vi vill uppnå, men som av olika anledningar inte går. Många, inklusive jag, har en stor familj och självklart är det inte bara jag som älskar att spela fotboll, mina bröder gillar det också. Jag spelar inte fotboll just nu, men min lillebror gör det. Vår pappa betalar 10 000 kronor per år för att han ska kunna spela i Djurgården. Om jag och min storebror också skulle spela i Djurgården hade det blivit en kostnad på 30 000 kronor. Det är inte bara jag som är i den här situationen, många begåvade och talangfulla spelare har lämnat fotbollen på grund av detta.

Borde det kosta så mycket för att spela för en sån klubb? Skulle man inte kunna sänka avgifterna? Att spela i stora klubbar garanterar inte en plats i elitfotbollen men det kan öka dina chanser att bli sedd, då scouter oftast kollar på stora klubbar och scoutar spelare därifrån. Inte från någon liten klubb från förorten.

Något man kan tänka på är att alla inte har möjlighet att betala för att spela i stora klubbar eller satsa i akademi. Det borde kanske finnas någon som kan stå för en del av kostnaden, som till exempel klubben eller kommunen. Många tårar, många som tappar hopp och folk som helt enkelt ger upp är resultatet av de höga kostnaderna som stora klubbar kräver för att vara en del av dom. Jag känner att något måste göras för att andra inte ska uppleva och känna samma sak som många av oss har känt. Det skulle hjälpa framtidens ungdomar och oss att för att fortsätta jaga vår dröm.

TEXT OCH ILLUSTRATION:
LIVA AGRALI

BRIT MÖNSTRET

Varje dag, varje kväll, varje morgon. Så fort jag öppnar ögonen så möts jag av det vita ljuset som lyser i ansiktet på mig, ljuset från mobilskärmen. "Nej" säger en röst inom mig, "Lägg ner mobilen". Trots det så gör jag inte det och så börjar min dag. Scrollande, gillande, kommentarer, delningar, visningar och inlägg. En spiral som bara fortsätter och fortsätter.

Varje dag tänker jag på allt annat jag skulle kunna göra istället för att ständigt sitta framför skärmen. Jag skulle kunna rita, måla, skapa musik, läsa böcker, kolla på film eller till och med göra de skoluppgifter jag har skjutit upp. Kanske hade jag kunnat hitta min passion. Istället är jag helt beroende av skärmen. Men det är inte bara jag, utan stora delar av världen verkar ha drabbats av samma beroende. Vi är alla fast i en annan värld i mobilskärmarna, men vad är det egentligen vi gör?

Jag kämpar med att bryta mönstret. Men så fort jag får en känsla av stress eller bara minsta lilla oro så tar jag upp mobilen. På så sätt distraherar jag mig från alla mina tankar och väljer att fly bort. Allt som snurrar runt i huvudet försvinner och helt plötsligt är jag någon annanstans. Visst är det enkelt att bara kunna dra upp mobilen? Men efter några timmar inser jag hur det egentligen får mig att må. Se

"MEN SÅ FORT JAG FÅR EN KÄNSLA AV STRESS ELLER BARA MINSTA LILLA ORO SÅ TAR JAG UPP MOBILEN."

på mig, här sitter jag med onödig stress, dåligt tålamod och negativa tankar, bara för att jag inte kan hantera det som händer i mitt huvud eller mina känslor. Helt plötsligt har jag mycket svårare att prestera i skolan, göra uppgifter och tycka om de saker som jag gör. Varför kan jag då inte bryta mönstret om det nu får mig att må så dåligt?

Vi kan inte alltid lyssna på oss själva och göra det vi vill göra, och det är verkligen inte så att vi kommer missa något om vi lägger ner mobilen. Tvärtom så riskerar vi att missa möjligheter som finns i livet om vi inte gör det. Självklart är det svårt att bara sluta använda mobilen helt och hållet. Det kanske vi inte heller behöver. Istället borde vi bli bättre på att begränsa oss själva genom att ta små steg i taget. Så vad sägs om att faktiskt bryta mönstret och titta upp?

5 SMARTA TIPS FÖR ATT BLI FRI FRÅN DITT MOBILBEROENDE

◆ **Välj mobilfria perioder!**

Detta kan vara vissa tidpunkter under dagen som t.ex 1 timme innan läggdags eller också under frukosten, där du inte får använda mobilen.

◆ **Begränsa skärmtiden på en del appar!**

Bestäm några antal timmar/ minuter där du tillåter dig själv att använda en del appar som spel eller sociala medier.

En del mobiltelefoner har funktioner för att schemalägga skärmfri tid. Genom dessa funktioner går utvalda appar inte att använda under vissa tidpunkter på dygnet.

◆ **Stäng av dina notiser!**

Sätt olika hinder för dig själv genom att t.ex stänga av push-meddelanden och notiser. Då blir risken mindre att mobilskärmen drar till sig din uppmärksamhet.

◆ **Välj mobilfria platser!**

Mobilfria platser kan vara t.ex ditt sovrum, köket eller i

bilen. Tänk på platser där du tenderar att ta upp mobilen som mest.

◆ **Prata om det!**

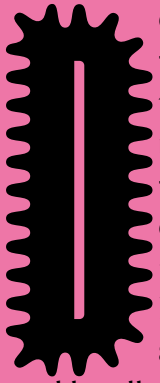
Att prata med någon om hur ditt mobilberoende påverkar dig hjälper att känna mindre ensamhet. Det kan också vara bra att prata om hur man ska minimera skärmtiden då det inte alltid är lätt att hantera förändringar ensam.

Ha tålamod och kom ihåg att förändringar kan ta tid!

TEXT: VILGOT AHLBORG

JÄ, VI
GRÅTER OCKSÅ -
MEN INTE
MED ER

De två senaste gångerna jag grät framför någon var båda med mina tränare. Jag har spelat handboll i nio år och har precis bestämt mig för att sluta. Vi hade spelarsamtal och jag fick frågan om hur jag såg på nästa säsong. Till en början kom ingenting ur mig. Under nio års tid har mitt enda mål, inte bara med handbollen utan också med livet, varit att bli bäst i världen på handboll. Men i och med skador och andra växande intressen så har jag behövt acceptera att det inte kommer hända. Det var otroligt tufft att erkänna för mig själv och jag började helt enkelt gråta. Det var inget jag ville göra men det kändes okej med den här personen. Jag har känt honom i många, många år och jag litade på honom. Att han inte skulle gå runt och berätta för folk att jag hade gråtit och skratta åt mig. Den andra gången var med min handbollstränare på skolan. Anledningen var samma sak och jag kände en otrolig tillit till henne.

**VI SÄTTER OSS
ALDRIG NED OCH
SÄGER ATT 'NU
SKA VI PRATA
OM KÄNSLOR'**

Det finns en föreställning om att killar inte kan prata om känslor eller gråta. För det första så tycker jag inte att det är något att sträva efter, att gråta framför folk. De situationerna jag beskrev hade varit mycket smidigare om jag inte grät för när jag grät så kunde jag inte uttrycka det jag ville. Givetvis kan jag bara prata för mig själv men jag tror att många kan känna igen sig. Det är ganska ofta som jag har djupa samtal om komplicerade saker och känslor med mina killkompisar. Men det är alltid väldigt spontant och känns aldrig tvingat. Vi sätter oss aldrig ned och säger att nu ska vi prata om känslor. Och de som klagar på att killar aldrig pratar om känslor är aldrig med i de samtalen för vi litar inte på dem. Vi litar inte på att de inte kommer gå runt och prata om vad som har sagts. Så ja, vi pratar också om känslor, vi kan också gråta, men inte med er.

FOTO: WILLIAM NYQVIST

FILLE LEIVA

WENGER

"JAG LÄRDE

MIG MYCKET

GENOM TRIAL

AND ERROR"

Felipe Leiva Wenger, mer känd under namnet "Fille" i hiphopduon "Ison och Fille", berättade under en föreläsning för Shoo om hur hans låtskrivarprocess går till och har delat med sig av kontakta tips.

TEXT: WILLIAM NYQVIST

Fille har skrivit sen han var femton år gammal. Det var då han träffade Ison Glasgow i Bredäng. De spelade i samma basketlag. Det var Ison som inspirerade Fille att skriva på svenska. Det började med att Fille och Ison var på ett "open mic" event med sitt basketlag. Där gick alla upp på scenen och uppträdde på engelska, inklusive Fille. Men sedan gick Ison upp på scenen och började köra på svenska. Efter det började fler skriva låtar på svenska.

Både Ison och Fille var väldigt inspirerade av svenska artister och hiphop-legender som

Latin Kings, men också folk från USA som Biggie, Tupac och Nas. De släppte sitt första album "Vår sida av stan" 2002 och efter det har de vuxit inom musik, TV och radio. Men det tog många år för Ison och Fille att experimentera med sin stil innan de hittade något som de var nöjda med.

Tidningen Shoo har tagit del av Filles föreläsning om låtskrivarprocessen. Föreläsningen hölls på mediehuset Fanzingo som anordnades av Musiksupporten, som är en del av Fanzingo. Musiksupporten är en satsning för unga musiktalanger. I den här artikeln får ni läsa Filles svar på publikens frågor.

HEJ
JAG
ÄR
FILLE

OG
JAG
VILL
TALA
OM
MUSIK

TALAN
MAN
FRÅN
MUSIK

FRÅN
EN
MUSIK

ÄR
FILLE
PÅ
TIPS

Hur är din låtskrivarprocess?

– Man ska bara viba. Jag brukar börja med en beat eller vers, ibland har jag en låt-idé. Jag lärde mig mycket genom "trial and error" och passionen brukar ta mig igenom processen.

Läser du för att få inspiration?

– Min vokabulär var som bäst i gymnasiet, så det kan vara bra att läsa!

Vad var det som gav dig ditt mindset, confidence och din färdighet?

– Jag bara skrev, eventuellt hade jag känslan att jag började bli lika bra som mina idoler. Det är en mäktig grej att känna att man blir bättre, men det är inte det som motiverat mig till att börja skriva musik.

Många av de mest kända konstnärerna genom historien har lidit för deras konst, tror du att det är det som gör deras konst så bra?

– Jag tror att genom lidande kan man tala från en ärlig plats. Folk kan identifiera sig med tuffa tider och heartbreaks. De riktiga grejerna träffar. Men att må bra kan också träffa, då kan man förmedla det! Det behöver inte handla om lidande men det ska vara ärligt.

Hur upplever du modern hiphop jämfört med när du slog igenom?

– Jag tycker att den är skitbra. Den är kanske

inte för mig. Jag kan inte relatera till den för att jag inte är målgruppen. Men hur det låter rent musikaliskt tycker jag är skitgrymt. Det finns de som är jättemycket duktigare idag än vad man varit tidigare med beats eller flows. Men innehållet kan jag kanske inte relatera till på samma sätt.

Hur viktigt är det att outsourca, alltså att betala andra för hjälp med grejer såsom marknadsföring?

– Jag tror att det är lyxen idag, man kan göra allt själv men det betyder inte att man ska

göra det. Om det tar från det kreativa kan du outsourca. Jag tycker att man ska ta hjälp. Det finns vissa som brinner för det lika mycket som du för musik.

Ibland fastnar man när man gör musik...

– Alla är olika. Jag bara kör. Att vara kreativ handlar om att bara fortsätta. Klippa och klistra. Var alltid kreativ, håll på bara och du kan använda gamla ideer för andra låtar också.

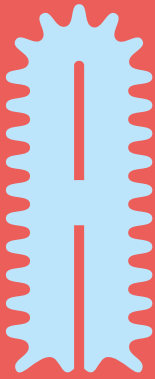
Värt att ta med sig efter att ha lyssnat på Filles föreläsning är att man måste ha passion för det man gör om man ska klara sig inom musiken. Man måste alltid försöka jobba på sin konst för att göra den bra och unik. Det är också viktigt att omringa sig med människor som man litar på och som kommer lyfta upp en.

ÄR BLOD VERKLIGEN TJOCKARE ÄN VATTEN?

Att "göra slut"
med en vän

TEXT: LIV HANELL
ILLUSTRATION:
TONE VIKLANDER

Att ha en nära vän är för mig väldigt betydelsefullt. Med tiden kan personen kännas som en familj och förutom den blodrelaterade slakten som finns hemma, så finns det ytterligare ett hem som är där och stöttar när det behövs. Om problem i någon av dessa familjer uppstår så kan jag alltid söka stöd hos den andra. Båda parterna blir en trygghet och jag känner mig ständigt säker i deras närhet.

Det finns dock en markant skillnad mellan de båda. Familjen man föds in i kommer för evigt att vara biologiskt och juridisk relaterad till en, medans en vän enbart betraktas som familj i sinnet. Det är väl härifrån uttrycket "blod är tjockare än vatten" från början uppstod. Vi kan alltid välja att sluta vara vän med en person. Men det är inte lika enkelt att göra samma handling med en besläktad familj, då det ofta får konsekvenser - åtminstone i ung ålder.

Beslutet vi kan känna oss tvingade att ta kan vara väldigt påfrestande. Det kan handla om att vännen behandlar en illa, att denne inte finns där i svåra stunder eller att de prioriterar flera andra före en själv. Man ställer sig kanske frågan: "borde jag behålla vänskapen för att underlätta situationen, eller behöver jag bryta med vännen för att kunna må bättre?"

För mig är det essentiellt att göra vad som känns bäst för mig själv. Jag vill må bra och därför måste jag ta de beslut som leder till ett bättre välmående. Jag tycker att alla borde tänka likadant i liknande situationer. Men det är som med mycket annat - lättare sagt än gjort.

Jag tror att fler unga behöver inse att det är helt okej att "säga upp" en vänskap. Ofta är det något som sker naturligt och därav är menat att hända. Att man inte har kvar alla sina vänner genom livet är normalt. Som person växer man ständigt och det viktiga att förstå är att våra personligheter utvecklas åt olika håll. Den människan man var för några år sedan kanske inte alls stämmer överens med hur man är idag. Detsamma gäller för den andra personen.

Vi är menade att gå olika vägar i livet, och om den vän du tidigare har haft väljer en annan riktning att gå så kan man glida isär. Det behöver dock inte betyda att ni inte längre kan vara vänner, utan tvärtom. De vännerna som är äkta är de du bör hålla nära även när problem uppstår. Om vännen är din familj kan ni ta er igenom allt.

”FÖR MIG ÄR
DET ESSEN-
TELLT ATT
GÖRA DET
SOM KÄNNES
BÄST FÖR
MIG SJÄLV.”

VILKEN ARTIST ÄR DU?

1. FAVORITMAT?

- A: Donken
- B: Kycklingsallad
- C: Tacos
- D: Allt med pasta
- E: Pasta Carbonara

2. FAVORITFÄRG?

- A: Brun
- B: Röd
- C: Ljusblå
- D: Svart
- E: Grön

3. VAD FÖR MUSIK-SMAK HAR DU?

- A: Blues
- B: Pop
- C: Hiphop/Rap
- D: R&B
- E: Dance/electro

4. VAD GILLAR DU ATT GÖRA PÅ FRITIDEN?

- A: Skatea
- B: Sjunga
- C: Lyssna på musik
- D: Resa och läsa böcker
- E: Laga mat

5. VILKEN LÅT VÄLJER DU?

- A: Nice for what
- B: Levitating
- C: Lose yourself
- D: I feel it coming
- E: Love on the brain

MEST A: DRAKE

Du är Drake eftersom du lever på att äta snabbmat. Dina hobbies är att vara med vänner och vara aktiv. Din favoritfärg är ganska basic men du gillar att vara classy. Din spotifylista beskriver vem du är och vad du gillar.

MEST B: DUA LIPA

Du är Dua Lipa eftersom att du älskar att sjunga. På din fritid så gillar du att skriva låtar och du älskar uppmärksamhet. Men du gillar också att vara ensam och ta hand om dig själv. Du gillar att vara hälsosam och älskar färgen röd.

MEST C: EMINEM

Du är Eminem eftersom du kan rappa non-stop och tycker att det är coolt. Du gillar att äta tacos och lyssna på musik. Du gillar inte uppmärksamhet men vill att alla ska veta vad du tycker och känner. Du lyssnar på vad andra tycker och därför gör det dig till Eminem.

MEST E: RIHANNA

Du är Rihanna eftersom du är den som alla älskar. Du får uppmärksamhet utan att du är medveten om det. Du älskar att dansa och din favoritfärg är inte som alla andras.

MEST D: THE WEEKEND

Du är ganska classy och gillar att läsa böcker. Du älskar att lyssna på R&B musik. Det du gillar mest är att promenera på kvällen och när du kommer hem så lagar du något med pasta.

UNGAS ÅSIKTER

OM

Vad innebär det egentligen för Sverige att gå med i Nato? Då det är unga som kommer behöva ärva ansvaret av att leva i ett Nato-land så har jag frågat mina kollegor på Shoo om vad de tycker om Nato och om deras åsikt av militär tjänstgöring.

TEXT: WILLIAM NYQVIST

NATO

Nato är en defensiv militär allians med flera av världens mäktigaste länder som medlemmar, såsom Frankrike, Storbritannien och USA. Men trots det så har inte vi svenskar velat gå med i Nato, förräns nu. När bilderna av kriget i Ukraina nådde Sverige ändrades åsikten om medlemskapet, Sverige svängde och en majoritet blev istället för Nato. Regeringen har också ändrat sin uppfattning och skickat in en medlemsansökan. Det ser därmed ut som att Sverige nu kommer bli ett Nato-land. Men det är inte många yngre som fått höras i debatten, och de har heller inte varit med och fattat beslutet. Trots att det är vi som kommer behöva leva med beslutet och drabbas av dess konsekvenser.

Alex, 16 år, om Sveriges eventuella nato-medlemskap:

– Det är både bra och dåligt. Å ena sidan så är det en fara att Sverige kan bli attackerad av till exempel Ryssland och stå ensam utan allierade som Ukraina. Det dåliga är att vi måste blanda in oss i andra länders krig och vi är inte längre neutrala.

Åsikter som dessa är vanliga, många är kluvna. De ser å ena sidan behovet av skydd, men å andra sidan nackdelarna med att mobilisera militärt.

Med ett Nato Medlemskap kommer Sverige att ställas inför nya åtaganden. Det kanske viktigaste och mest diskuterade är artikel 5 av Natos föredrag. Artikel 5 innebär att en attack på ett Nato-land ska ses som en attack på alla Nato-länder. Det innebär många implikationer för Sverige. Till exempel så har motståndare mot Nato använt sig av argumentet att vi hade behövt slåss för odemokratiska makter, såsom Turkiet. Men en allians med Turkiet kommer bli nödvändig om man vill ha skydd av Nato, där några av världens mäktigaste militärmakter ingår.

”JAG TYCKER ATT DET
ÄR DÅLIGT FÖR MAN
KAN DÖ I KRIG”

Liva, 16 år, känner sig kluven inför detta:

– Sverige är ett demokratiskt land så det känns dumt att vi skulle försvara ett odemokratiskt land. Sverige är dock inte stark nog för att klara av ett längre militärt angrepp, vilket betyder att vi kommer behöva hjälp från andra länder. På det sättet kan det vara en fördel.

En annan regel i Nato är att varje land måste spendera två procent av landets budget (BNP). Det kan alltså handla om miljarder svenska kronor. Men även om vi inte går med i Nato hade vi behövt öka utgifterna för det militära försvaret. Är försvaret och landets suveränitet verkligen något som man ska snåla med?

Uzair, 15, svarar:

– Det är dåligt men det är kostnader som vi måste betala om vi ska kunna känna oss trygga.

Det finns dom som menar att Ukraina provocerade Ryssland genom att gå med i Nato. Frågan blir därför “kan ett Nato-medlemskap göra oss till ett större mål för Ryssland?”

– Det blir så på ett sätt. För Ryssland ser säkert det som en provokation. Men vi borde inte ta beslut utifrån om Ryssland blir provocerade eller inte, anser Vilgot, 17 år.

Nato-frågan är svår. Det visar många ungas svar och reflektioner. Men en stor majoritet av de unga jag har pratat med lutar sig ändå mot ett ja till medlemskap. Trots invändningar och frågor. För man ser nödvändigheten då det innebär allt för stora risker att stå ensam mot de stormakter som hotar.

**SLUTA
FÖRSÖK
SPEGLA OSS -
DET ÄR
INTE VI**

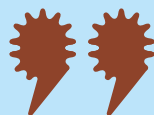
JAG SITTER PÅ SÄNGEN I MITT RUM och försöker hitta något att se på Netflix. Ingenting, absolut ingenting finns att kolla på. Det enda jag ser är dåliga tonårings-draman, med precis samma handlingar som de tidigare filmerna och serierna jag redan har sett. Jag känner mig så trött på att veta hur alla filmer och serier ska sluta, innan jag ens har sett dom.

Filmer, serier, korta videos - liksom film-skapare. Jag har fått nog av att se hur ni målar upp ungdomars liv. Det finns alltid bara fem olika personligheter. De sportiga, nördarna, de elaka, de "heta" och alkoholisterna. Vi är mycket mer än så. Ni glömmer alla ungdomar med familjeproblem, skolproblem, ungdomar med religion och andra problem som faktiskt spelar roll i vårt samhälle.

Jag kan erkänna att nästan allt som jag och mina vänner gör är för våra föräldrar, eftersom vi inte vill svika dom. De har tagit hand om oss hela vårt liv och visste vilka vi var innan vi själva hann tänka ut det. Jag måste jag vara hemma efter en viss tid och fokusera på skolan 90 procent av tiden. Självklart kan jag bara tänka "skitsamma" och leva mitt liv som jag vill, men att få se det där besvikna uttrycket av mina föräldrar är absolut en mardröm. Det jag menar är att ungdomsfilmer och serier borde ta upp mer om familjeplikt och vara mer realistiska eftersom att många ungdomars liv baseras på familjen.

Vi är framtiden och därför borde man inte bara skämta om vår ungdomstid, man borde ta oss mer seriöst.

Serier som "13 Reasons Why" och "Riverdale" ska bygga på att spegla ungdomar som mig själv, men sanningen är att de inte gör det. Istället gör de skämt av oss. Den enda ungdomsserien som jag har sett och som faktiskt är bra och går att relatera till är "Skins". Det är en brittisk serie som handlar om ungdomars vardagsliv där sex, droger, vänskap, skola och familjeproblem är involverade. Kan ni gissa varför många ungdomar kan relatera till den? Jo, det är för att man skrev serien tillsammans med ungdomar. Serieskaparna såg till

VI ÄR

FRAMTIDEN, NI

BORDE TÄNKA PÅ

ATT INTE GÖRA

SKÄMT OM VÅR

UNGDOMSTID

att ungdomars röster blev hörda. Våra röster borde höras mer, för att ungdomar ska kunna relatera till berättelserna och förstå att de inte är ensamma.

Men vi fortsätter att kolla på de andra filmerna och serierna, eftersom att det är underhållning. Men sanningen är att vi behöver ändra på det för att istället visa oss vår reality, så att vi kan bli bättre och inte leva i en fantasy.

TEXT: HILINA MESELE FIRDU

IMAN

TEXT: OLUCHI ANOCHIAM OCH
HILINA MESELE FIRDU

TALABANI

TALAR

Shoo har träffat Iman Talabani på en pizzeria på Kungsholmen. Iman slog igenom som poet som 17-åring och har idag över fem miljoner visningar på sin Youtube-kanal. Hon är också manusskribent, regissör och skådespelerska. Senast syntes hon i serierna Streams och Skav, som visas på SVT play.

Vem är din förebild?

– Jag har olika förebilder när det kommer till olika saker. Jag har alltid gillat Tubac för sättet han uttrycker sig och för mig var han inte bara en rappare. Han var en ikon, en legend och en idol. Det var så mycket mer än bara musik, han pratade om saker som ingen pratade om då. Fett poetisk, fett snygg också. Jag älskade också Lil' Kim, för att hon slog igenom innan det var okej för tjejer att ta så mycket plats som hon gjorde. Hon är bara fett cool och kaxig och hon är en riktig fashionista.

– Jag har också sett upp mycket till min pappa, för att han har varit egenföretagare sen jag var liten och har alltid fått det att funka. Jag har sett hans utveckling från ingenting till att han har lyckats med mycket.

Finns det tillfällen när du känner dig som en förebild?

– Ja! Väldigt mycket när det kommer till mina småsyskon. Ju äldre jag blir, desto mer har jag sett hur mina val påverkar dem, hur de ser upp till mig. Jag ser glimtar av mig själv i dem.

När jag blev offentlig så är det många som har kommit fram till mig och sagt "ey du är som min storasyster, du är en förebild" och hit och dit. Jag hör hur de pratar och resonerar och jag kan se hur jag har påverkat andra.

Hur har din uppväxt i Farsta påverkat ditt tankesätt?

– Jag har växt upp i en miljö där människor är väldigt måna om vad andra tycker. "Vad ska de säga, vad ska de tycka, kolla dens dotter, kolla dens son". Det gjorde att jag till slut blev såhär "vet du vad, fuck you, jag skiter i vad du säger", för man pallar inte trycket till slut.

Jag har blivit fett obrydd och det är därför jag inte går under när jag får hatkommentarer. "Habibi, vet ni vad jag fick höra av mina föräldrar hela livet?" Man lär sig inte det i skolan. Därför är jag tacksam.

Så ja, det har påverkat mig hundra procent. Men jag har också kommit till en punkt där jag började ifrågasätta hur mycket av mig som verkligen är jag, och vad som bara har varit från

"JAG ÄR INTE SÅ DUKTIG PÅ ATT TRÖSTA DIG NÄR DU ÄR LEDSEN MEN JAG KOMMER SLÅ SÖNDER DEN SOM GJORDE DIG LEDSEN"

miljön runt omkring mig. Jag kom fram till att det är en blandning. Det är mycket som bara är Farsta och det är mycket som bara är jag, men man blir väldigt påverkad av sin miljö. En grej som jag har lärt mig från Farsta är att inte låta någon trampa på dig. Det gjorde så att när jag var i den miljön var jag mycket mer lättriggad. Nu så är jag inte så längre och jag insåg att det här är inte Iman - det är Farsta.

Var poesin ett resultat av din omgivning?

– Hundra procent. För som sagt, jag behövde vara på ett visst sätt. Jag kunde inte gå runt och visa mig svag. I våra kulturer finns det inte alltid plats för att sitta och gråta. Jag har småsyskon som jag måste ta hand om och det är inte som att jag kan springa in i min pappas famn och gråta, det finns inte. Jag kan inte heller göra det ute för att folk kommer reta mig eller tro jag är "weak". Jag skrev inte poesin för att jag tyckte det var roligt eller så. Jag skrev poesin för att jag var lack och jag behövde få ut mina känslor. Jag var ledsen, jag var rädd, så jag skrev av mig och sen blev det en konstform. Jag visste inte ens att det var poesi jag skrev utan för mig är det bara att jag behöver uttrycka mina känslor. Jag rimmade automatiskt för att jag lyssnade mycket på rap, det var som att jag skrev en dagbok men att jag rimmade lite.

Vad vill du förmedla med din poesi?

– Jag har delvis velat att kvinnor ska kunnat känna att de inte är ensamma och att de inte behöver skämmas. Men mitt största syfte har egentligen varit att ifrågasätta grabbar. För mig, mitt sätt att arbeta när det kommer till allt, är att attackera förtryckaren snarare än att trösta den förtryckta. Så har jag varit i alla mina relationer och det är något jag försöker träna på. Jag är inte så duktig på att trösta dig när du är ledsen men jag kommer slå sönder den som gjorde dig ledsen. Det är så med min poesi också. Jag kommer inte hålla på och säga "tjejer, tro på er själva, älska er själva" jag är inte lika bra på det. Syftet var mest att köra över grabbar.

"I VÅRA KULTURER FINNS DET INTE HELLER ATT SITTA OCH GRÅTA"

Vad vill du ge för tips till unga tjejer?

– Bygg aldrig din framtid, säkerhet eller trygghet på något annat än din egen förmåga och din egen kompetens. Yäni, förlita dig aldrig på någon eller något.

Om du är en kurdisk kvinna som bor i en jobbig familj och du vill flytta, gå inte och gift dig för att flytta hemifrån. Härda ut och flytta själv. Om du är en kvinna som har ekonomiska problem, gå inte och var med en shuno bara för att han har pengar. Skaffa dina egna pengar, sen skaffa din shuno. Se till att vara självständig och att du aldrig är i behov av någon och speciellt inte en man.

Vad vill du att folk ska minnas dig som?

– Jag bryr mig inte, det spelar ingen roll, ni behöver inte minnas mig. Jag vill bara veta att jag gjort världen till en bättre plats. Om jag fick välja mellan att nån minns mig som den där superstjärnan, men världen är densamma eller att ingen minns mig men jag gjorde livet lite enklare för kvinnor runt om i världen. Wallah, jag väljer den andra. Habibi, jag kommer ändå vara i graven och ha andra problem.

FÖRSTA INTRYCKET

TEXT: LIV HANELL

Jag ser en dörr framför mig. Dörren som bär på förhoppningar och förväntningar om hur mina nästkommande tre år kommer att se ut. Vad jag väljer att göra när jag öppnar dörren kommer att innebära följder, på gott eller på ont. Vad kommer folk att säga? Vad kommer mina nya klasskamrater att tycka? Känner jag någon? Kommer de att gilla mig? Jag vet ingenting. Det jag däremot kan konstatera är att bredvid mig står ett trettiotal andra unga personer som troligtvis tänker samma sak.

Det är nu sommar och om några månader ska jag börja mitt första år på gymnasiet. Redan nu har jag börjat fundera på hur jag ska klä och bete mig på första dagen. Jag vill ge mina nya vänner ett gott intryck och visa vem jag är. På samma sätt vill jag inte sticka ut eller bära kläder som på något vis skulle få folk att se snett på mig. Det låter kanske fånigt, men jag tror innerligt på att den yttre utstyrelsen har stor betydelse i dessa sammanhang, åtminstone under de första dagarna och veckorna. För efter ett tag har personerna runt omkring mig skapat sig en uppfattning om vem jag är, baserat på hur jag ser ut. Självklart är det sedan personligheten och de inre egenskaperna som spelar roll, men till en början döms vi alla utifrån vårt utseende.

Känslan man har inom sig när man kliver in i ett rum fullt med människor man aldrig träffat förut är nästintill obeskrivlig. Oftast är vi mycket nervösa, vi vill inte råka säga fel sak eller bete oss på fel sätt. Samtidigt är vi fundersamma, man undrar om verkligheten kommer att stämma överens med ens förväntningar. Vi analyserar människors rörelser på samma sätt som vi själva blir analyserade. Allting sker psykiskt de första sekunderna, ingen säger eller påpekar något, men vi alla känner och tycker. Vi dömer varandra endast utifrån "det första intrycket". Vi tycker att någon ser annorlunda ut, en annan verkar dryg, en tredje ser vänlig ut och så vidare. Hur vi uppfattar en person vid första anblick visar sig ofta inte stämma överens med vem personen faktiskt är.

"VAD
KOMMER
FOLK ATT
SÄGA?"

Vissa väljer att utgå från sina egna uppfattningar när de möter nya människor, medans andra inte tänker särskilt mycket på det. Jag kan inte klandra någon för att vi tänka och tycka på detta sätt, eftersom att även jag tänker så. Det gör vi alla. Vi stöter på dessa situationer flera gånger i livet, inte enbart i början av någonting nytt, utan även i andra kontexter när vi möter andra. Oavsett vad det gäller blir vi tvungna att välja vem vi vill prata med eller så blir vi själva valda av någon. Oftare än sällan är det personer som du på något sätt känner dig lik, vilket kan vara baserat på kroppsspråket, det fysiska utseendet eller klädstilen. Alltså de yttre kännetecknen.

Att bli dömd av andra behöver dock inte alltid vara något negativt. Även om det låter väldigt nedlåtande kan det vara väl uppskattat. Med det menar jag att vi ser varandra på olika sätt och även om det är indirekt menat, gör vi ett val när vi stiger upp på morgonen och bestämmer vilken klädsel vi vill ha och så vidare. Valet är en del av dig, och hur du väljer att representera dig själv kommer att påverka responsen du får. Det kan självklart även hända att man blir sedd som någon man inte är och istället måste man handskas med konsekvenserna av det, vilket inte är personen i frågas fel, utan istället omgivningens felaktiga uppfattningar om dig.

I slutändan är det viktigast att du vet vem du är och hur du är som person. Din uppfattning om dig själv och hur du väljer att se dig själv har störst betydelse. Det är något som ingen kommer att kunna påverka, vilket kan vara svårt att inse men mycket gynnsamt att veta.

SHOO!

Redaktionen på Shoo visar upp sina feta stilar. Alla har unika personligheter vilket också speglar hur de väljer att klä sig. Hur påverkas de av andras åsikter och vad inspireras de av?

VILKA DRÄSSAR

SOM OSS

TEXT: LIVA AGRALI OCH EMILIJA NIKOLIC

OLUCHI NICOLE AROCHIAN

Ålder: 15 år ♦ **Hobby:** Att socialisera mig med främlingar på stan.

Jag gillar att prata och ta bilder med folk.

Hur mycket tid lägger du ner på att välja outfit?

– 2 minuter, jag tar det som ligger närmast, det jag känner mig bekväm i.

Finns det något eller någon som inspirerar dig och din stil?

– If I had the money, Kenza.

Är andras åsikter om din stil viktig för dig?

– Ja lite, det beror på vart man ska gå.

Beskriver din stil vem du är som person?

– Nej, eftersom att min stil är "laid back", fast jag är ambitiös.

Välj ett ord för att beskriva din stil.

– Min stil är skön.

EMILIJÀ DIKOLIC

Ålder: 15 år ♦ **Hobby:** Läsa böcker

Hur mycket tid lägger du ner på att välja outfit?

– 15 minuter, beror på om jag är sen eller inte.

Finns det något eller någon som inspirerar dig och din stil?

– Suede Brooks skulle jag säga.

Är andras åsikter om din stil viktig för dig?

– Ja, jag vill ju inte se ut som en idiot ibland.

Beskriver din stil vem du är som person?

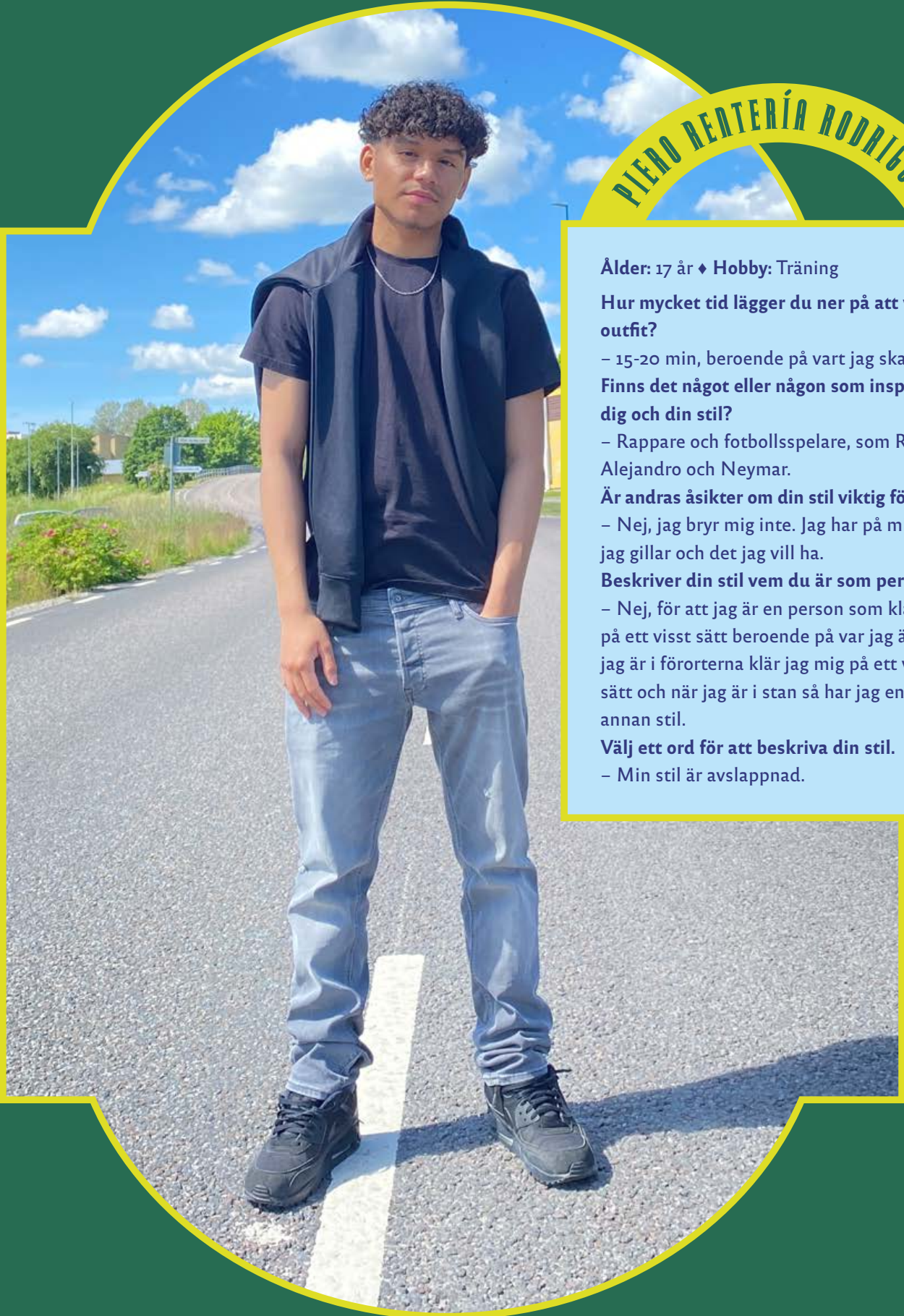
– Jag älskar mode, så jag gillar att experimentera.

Köper nya kläder hela tiden och det syns på mig tror jag, så det kanske berättar lite vem jag är och hur jag är som person.

Välj ett ord för att beskriva din stil.

– Min stil är unik.

PIERO RENTERÍA RODRIGUEZ

Ålder: 17 år ♦ **Hobby:** Träning

Hur mycket tid lägger du ner på att välja outfit?

– 15-20 min, beroende på vart jag ska.

Finns det något eller någon som inspirerar dig och din stil?

– Rappare och fotbollsspelare, som Rauw Alejandro och Neymar.

Är andras åsikter om din stil viktig för dig?

– Nej, jag bryr mig inte. Jag har på mig det jag gillar och det jag vill ha.

Beskriver din stil vem du är som person?

– Nej, för att jag är en person som klär mig på ett visst sätt beroende på var jag är. När jag är i förorterna klär jag mig på ett visst sätt och när jag är i stan så har jag en helt annan stil.

Välj ett ord för att beskriva din stil.

– Min stil är avslappnad.

ALEXANDER BOJIC

Ålder: 16 år ♦ **Hobby:** Parkour och filmskapande

Hur mycket tid lägger du ner på att välja outfit?

– Typ 15 minuter, jag kollar runt efter vilka kläder som är bra, som jag gillar. Jag vill ha kläder som matchar.

Finns det något eller någon som inspirerar dig och din stil?

– Ja, parkour-stilen och ninjor.

Är andras åsikter om din stil viktig för dig?

– Nej, jag tar det som jag tycker är coolt. Jag väljer det jag gillar.

Beskriver din stil vem du är som person?

– Ja lite, för att jag väljer saker som jag gillar. Min klädstil ska likna parkour-stilen. Jag vill se ut som såna personer. Det beskriver min personlighet för att jag håller på med parkour. Det är min inspiration.

Välj ett ord för att beskriva din stil

– Min stil är casual.

EMILIA WOLFBRANDT KARLBERG

Ålder: 17 år ♦ **Hobby:** Fotboll, spela instrument & spela dataspel

Hur mycket tid lägger du ner på att välja outfit?

– Det beror på, ibland så vaknar man och är bara trött och då vill man sätta på sig något bekvämt. Men om jag ska göra någonting med vänner eller måste klä upp mig så brukar det ta längre tid. Jag skulle säga minst 15 min och max 2 timmar. Jag brukar ha svårt att hitta det jag vill ha.

Finns det något eller någon som inspirerar dig och din stil?

– Pinterest och lite allt möjligt. Snygga människor på tiktok och mina kompisar för att de är galet snygga!

Är andras åsikter om din stil viktig för dig?

– Vissa personers åsikter är viktigare än andras men jag försöker ändå vara mig själv och inte påverkas av andras åsikter. "Be yourself".

Beskriver din stil vem du är som person?

– Ibland, men jag skulle ändå säga att jag inte är lika "basic" som min stil. Jag känner mig mer som mig själv när jag har mycket färgglatt med mycket smycken. Ju fler lager, ju fler accessoarer, desto mera kaos och det jag tycker jag beskriver mig.

Välj ett ord för att beskriva din stil?

– Min stil är spontan.

Vakna

Se förbi väggarna som håller dig instängd

Du är mer än vad världen får dig att se ut som

Du kan så mycket mer,
fria dig själv från samhällets fängelse

Du är människa, som alla andra

EN DIKT AV HAMPUS KARLSSON

DET FINNS HJÄLP ATT FÅ.

Ungdomsmottagning Botkyrka 08-123 405 40

Botkyrka Kvinno/tjejjour 020-33 33 88

Kvinnofridslinjen 020-50 50 50

Nationell stödtelefon för kvinnor som utsatts för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Även anhöriga och vänner kan ringa. Öppet dygnet runt.

Brottsofferjouren/ Vittnesstöd 116 006

Stödcentrum för unga brottsutsatta 08-530 610 50

Kuratorerna på Stödcentrum har tystnadsplikt och du kan vara anonym.

Barn- och ungdomspsykiatri: 08-123 520 00

Mansjouren 08-30 30 20 ♦ www.mansjouren.se

Män för jämställdhet 076-265 32 65 ♦ mottagning@mfj.se

För killar som utsatt andra för våld.

RFSL 020-34 13 16

Stöd till HBTQ-personer. Erbjuder skyddat boende.

Mind - självmordslinje 90101

Går även att chatta på mind.se.

Riksförbundet för suicidprevention och efterlevandestöd

020-181800

Mindler mindler.se

Psykolog online (video, chattsamtal).

LYSSNA INTE HÖRT PÅ OSS UNGA

TEXT: VILGOT AHLBORG

Den här tidningen är till för att främja ungas röster. Det är givetvis viktigt eftersom vi har ett annat perspektiv på saker än vad vuxna har och därför kan uppmärksamma problem som bara vi ser. Men vi är också barn som inte har samma livserfarenhet som vuxna har och är inte kapabla att se problem ur flera olika perspektiv på samma sätt som vuxna kanske kan.

Vi tar ett exempel. Eleverna på en skola tycker att skolmaten har blivit mycket sämre och inte nog varierad. De får reda på att budgeten för skolmaten har minskat det senaste året och ställer sig bakom ett förslag att lägga mer pengar på det. I deras ögon så är det en enkel lösning men rektorn kan se det här ur ett helhetsperspektiv. Anledningen till att budgeten på skolmaten minskade var kanske att bidraget till hela skolan minskade och att man har dragit in pengar i alla områden. Att lägga mer pengar på ett område skulle innebära att man måste ta bort pengar från ett annat. Då kanske lärarna får sämre löner eller lokalerna inte städas lika ofta. Rektorn kan se det här ur ett helhetsperspektiv som eleverna inte klarar av. Därför borde man inte lyssna blint på oss unga.

**ME N VI Ä R OCKSÅ BARN SOM INTE
HAR SAMMA LIVSERFARENHET
SOM VUXNA HAR.**

SPELEN FÖR DIG SOM

SÄMMA CASHELOW

TEXT: WILLIAM NYQVIST

Moderna dataspel har många problem. Ibland är man inte säker på att de kommer att fungera, då din data kanske inte är kraftfull nog. Eller också har utvecklarna blivit rusade och spelet kommer ut halvbakat. Sedan brukar de nyaste spelen kosta runt 600 kronor eller mer. Det kan snabbt bli dyrt. Därför kanske det är bättre att blicka bakåt i tiden och istället satsa på retrospel.

Äldre spel brukar vara betydligt billigare än nyare spel. Om man exempelvis tittar på det ursprungliga Doom-spelet så kostar det mycket mindre än det senaste. Spelet från 1993 kostar 50 kronor och det senaste Doom, från 2016, kostar 600 kronor.

DOOM

1993 ♦ 50 kronor

Genre: Action, FPS (First person shooter)

Det här är ett av de äldsta och viktigaste spelen för dataspel någonsin. Folk brukar säga att den är farfadern till alla FPS spel. Berättelsen är inte speciellt viktig och hela spelet går ut på en sak. Man skjuter mot demoner. Jag tycker inte att det här är något dåligt utan det är simpliciteten som är Doods styrka. Invändningen många hade mot Doom (2016) var att spelet hade för mycket saker utöver formulan "skjut demon och gå till nästa nivå". Om man vill snygga upp spelet med modifikationer så hade jag rekommenderat modifikationen Brutal Doom. I den ingår nya animationer, nya effekter och lite svårighetsförbättringar. Det här spelet upptäckte jag tack vare populariteten av den senaste versionen av Doom.

S.T.A.L.K.E.R

2007–2009 ♦ 200 kronor för individuella spel

Genre: FPS, RPG, action och äventyr.

Stalker är ett av kultspelen, men det är inte alla som tycker om det. Men dom som gör det är väldigt fanatiska. Till den grad att dom gjort en uppföljare 13 år efter att första spelet kom. Stalker är baserad på en litterär bok som också har inspirerat till en film. Både boken "Roadside Picnic" och filmen "Stalker" kan jag varmt rekommendera. Det var ju faktiskt filmen som fick mig att hitta Stalkerspelet. Spelet utspelar sig i Chernobyls avspärrade zon. Berättelsen är att experiment har orsakat övernaturliga fenomen över hela den avspärrade zonen. Militären har stängt ner zonen men människor tar sig ändå in i jakt på övernaturliga föremål. Kan även rekommendera modifikationen "Stalker anomaly". Det är som ett nytt Stalkerspel gjort av fans. Stalkers starka punkter är den immersiva spelupplevelsen, atmosfären och djupheten av systemen i spelet.

Tips: Stalker anomaly är gratis!

FNV

2010 ♦ 100 kronor ♦ Genre: RPG (Roleplaying game), action, FPS och äventyr).

Det här spelet är en del av Fallout-serien. Det utspelar sig i en alternativ verklighet där ett krig mellan Kina och USA tvingar in världen i en apokalyptisk ålder. Men kriget utspelade sig runt 2160. Så i den nya apokalyptiska åldern finns det saker som robotar och AI. FNV specifikt är det fjärde spelet i serien och anledningen till varför jag kan rekommendera det är för att FNV har blivit ganska populär online under 2022. Spelets största styrka är dess berättelse. Det handlar om fyra olika falanger som slåss över två kritiska platser. Modifikationer för spelet är bland dom bästa jag har sett men de kan vara svåra att få igång.. De är väldigt varierande men appar som wabbajack eller sidor som nexus har lätta samlingar där man bara kan trycka på en knapp och så har man lyckats modifiera sitt spel. Dessa modifikationer kan verkligen höja spelet till dagens standard för dataspel.

HUR KAN DAGON UTAN LIVMODER

TEXT: TONE VIKLANDER OCH HILINA FIRDU

••
KÄRRETT
KÄRRETT?

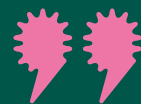
På midsommarafton 2022 kom Högsta domstolen i USA med beskedet om landets aborträtt. De har valt att upphöra Roe vs Wade-lagen, vilket är lagen som tidigare har hindrat delstaterna från att kunna införa totalt abortförbud sedan 1973. Att kvinnor riskerar förlora rätten att själva bestämma över sina kroppar är inte bara en aktuell fråga i USA. I Polen är abort bara lagligt om fostret är ett resultat av incest eller våldtäkt, vilket betyder att även om en kvinnas liv är i fara på grund av graviditet kommer fostrets liv före hennes.

Jag tycker att debatten om abort riktas alldeles för mycket åt fostrets perspektiv. Man argumenterar för att det är "ett liv i kvinnans mage, att "fostret är ett riktigt barn", eller att man "dödar ett oskyldigt barn". Jag anser att man borde belysa kvinnans perspektiv. Hur kan någon som inte har en livmoder och inte har gjort en abort veta hur det faktiskt är?

Jag har intervjuat två kvinnor som tidigt i sina liv har gjort abort. Jag vill lyfta fram deras röster för att belysa kvinnors perspektiv i frågan. Den första kvinnan jag pratade med var 17 år när hon gjorde en abort. Hon berättade att hon inte hade tid för ett barn då. Hon hade inte heller möjlighet att få barn vid den åldern då hon saknade en stabil inkomst och fortfarande gick i skolan. Hon beskriver det som att hela hennes liv hade förstörts om hon hade skaffat barn vid den tidpunkten.

Den andra kvinnan var 15 år när hon gjorde abort. Hon berättar att hon gjorde abort för att hon var tillsammans med en dålig person under den tiden, en person som hon inte ville uppfostra ett barn tillsammans med. Hon säger också att hon var för ung och gick fortfarande i grundskolan. Hon beskriver att det var jobbigt och tungt både fysiskt och mentalt att göra aborten. Samtidigt säger hon att det inte var ett alternativ att behålla barnet.

På frågan "om det hade varit olagligt att göra abort i Sverige, hade du ändå gjort det?", så svarade båda kvinnorna ja, även om de kände till att det inneburit risker. Den ena

JAG TYCKER INTE ATT NÅGON ANNAN ÄN PERSONEN SOM ÄR GRAVID SKA FÅ BESTÄMMA.

kvinnan berättar att hon antingen hade rest till ett land där abort är lagligt, eller så hade hon försökt hitta en metod att utföra det på egen hand, trots vetskapen om att det hade kunnat skada henne.

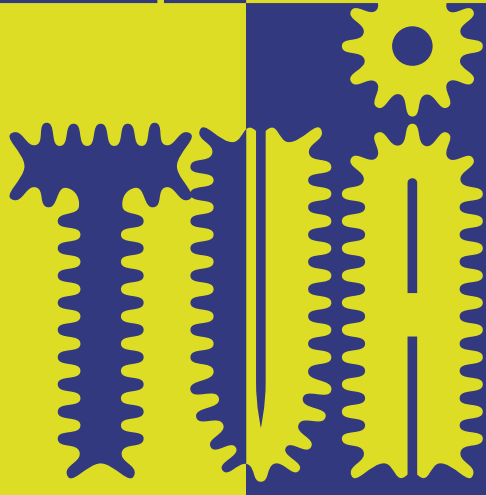
En osäker abort är en abort som utförs i en miljö med utbildad personal eller otillräcklig sjukvård. Under en osäker abort används ofta gamla metoder. Mer otrygga och ibland livshotande aborter sker, enligt Kvinna till Kvinna, bland 45 % av världens alla aborter. Sju miljoner kvinnor behandlades på sjukhus för osäkra aborter under 2019.

– Jag tycker inte att någon annan än personen som är gravid ska få bestämma, säger en av kvinnorna.

Svensk lag håller med. Enligt lagen har alla kvinnor rätt till abort innan 18:e veckan. Men efter den 18:e veckan, fram till den 22:a veckan, ska tillstånd inhämtas från Socialnämndens rättsutskott för abort. Sveriges abortlagar gäller för alla som är gravida i Sverige, vilket innebär att du inte behöver vara svensk medborgare eller bosatt i Sverige för att ansöka om abort. Tack för det, Sverige.

MELLAN

VÄRLDAR

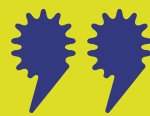
TEXT: HIKMA AHMED SHAMEIL

 Jag drömmer mig tillbaka till stunderna i hemlandet. Jag sitter och hör mitt unika språk, släktingarna som chockeras över att jag förstår och landet som faktumet är vårt. Ett ämne som går och diskutera i flera timmar, med hundra olika svar och uppfattningar. Ett ämne som för mig betyder jättemycket, men inte behöver betyda lika mycket för någon annan. Det är ett ämne som gör att många ifrågasätter sig själva när man känner sig vilse i livet. Jag pratar givetvis om kultur, som för mig har en stor betydelse men som även är en omfattande del av min identitet.

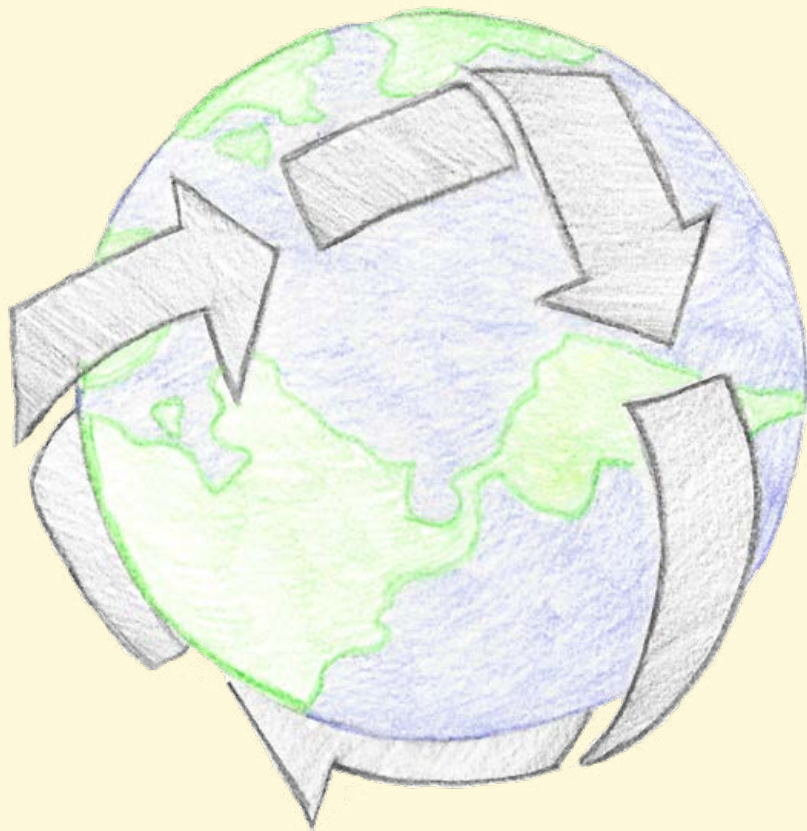
Lev er tillbaka till den stunden när ni får höra "du är svensk", eller "du är inte svensk". Majoriteten av oss ungdomar som har föräldrar från andra länder känner säkert igen sig.

En kommentar som ställer stora frågetecken i huvudet på unga med ett annat ursprung, en kommentar som får en att ställa sig mellan två världar.

Att påstå om någon är svensk eller inte ställer många ungdomar mot väggen och får dem att reflektera kring sin identitet. Man hamnar mellan två världar där man i hemlandet identifieras som en svensk men i Sverige är du inte tillräckligt svensk för att bli sedd som en. Att bo i Sverige är för många en stolthet, men bara några få timmar bort befinner jag mig istället på en annan kontinent. I landet Etiopien som jag också kallar för mitt hem.

ATT PÅSTÅ OM NÅGON ÄR SVENSK ELLER INTE STÄLLER MÅNGA UNGDOMAR MOT VÄGGEN.

VARFÖR KAN MAN INTE PANTA MJÖLKPAKET?

HUR VI SKA KUNNA BLI BÄTTRE PÅ ATT ÅTERVINNA

TEXT: EMILIJA NIKOLIC ILLUSTRATION: LIVA AGRALI

En dag i skolan såg jag en lärare kasta massa papper i en soptunna full med matrester. Jag kände för att spy om jag ska vara ärlig. En vuxen person, en lärare, ska egentligen vara elevernas förebild. Varför blanda ihop det med matrester när man kan välja att kasta det i en annan soptunna för att sedan kunna återvinna. På det sättet hjälper vi ju världen, det är små saker som räknas.

Jag föddes i ett land som inte är med i EU. Det är ett land som har stora problem vad gäller miljö och klimat. Vad jag menar är att landet inte har sopsorteringsstationer, vilket leder till ingen återvinning och vilket i sin tur skapar miljöproblem. De miljöproblem som oftast sker i det land jag är född i är att det finns skräp ute i naturen, vilket bland annat leder till att djur dör. Min katt dog på grund av att hon åt en plastbit. Varför ska djur behöva lida på grund av oss? För få känner också till att plast har en nedbrytningsperiod på 500 år.

Sverige har det mycket bättre. Här finns platser där sopor av alla kategorier sorteras innan de slängs. Om man källsorterar rätt så kan material som papper, trä, elektriska apparater, gummi och plast återvinnas.

Men vad som fortfarande kan behövas är att människor börjar uppmärksamma de negativa effekterna på naturen. Vi som bor i Sverige uppmärksammar fortfarande inte effekterna av att inte sopsortera. Vi förstår inte att vissa resurser är begränsade och kan ta slut. En enkel insats som källsortering kan rädda våra skogar och träd. Det är viktigt att vi lär oss av varandra, att de som idag väljer att källsortera kan påverka de som inte gör det.

I Malmö finns det soptunnor som börjar stöna när man kastar skräp i dem. Så om man är sugen på att få höra en soptunna stöna så slänger man sitt skräp i soptunnan istället för på marken. Såklart kan det vara motiverande men jag tycker att det är en dum grej. Vad händer om ett barn går och kastar skräp? Det blir väl lite akward? Jag tycker att vi borde komma på bättre idéer som passar både män och kvinnor, unga och gamla. Ta till exempel pant.

DET ÄR VÅR SKYLDIGHET

ATT SKYDDA NATUREN!

SKA VI BEHÖVA HÖRA

SOPTUNNOR STÖNA FÖR

ATT KASTA SKRÄP?

Flaskor och burkar som människor återvinner på rätt sätt eftersom de motiveras av att pengarna återlämnas. Jag tycker att fler produkter ska kunna pantas, såsom mjölkpaket eller äggkartonger, för att få människor att sluta skräpa ner och faktiskt börja kasta skräpet rätt och sortera.

Det borde egentligen vara tillräckligt att vilja planeten något gott för att motiveras till att källsortera. Men en del behöver extra motivation och därför är lösningar som pant och stönande soptunnor ändå positivt i det stora hela. För det handlar ju om att rädda den enda planeten vi har och bevara den för framtida generationer. För att naturen ska kunna bevaras är det nödvändigt att vi ökar vår medvetenhet kring konsekvenserna av felaktig sopsortering. Börja källsortera idag!

MITT SANNNA

TEXT OCH FOTO:
NELLIE KINELL

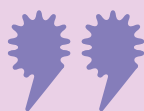
JAG

Det kan vara svårt att veta vem man är eller vem man vill vara, det tycker iallafall jag. Vi definierar ofta oss själva och varandra utifrån våra intressen, stilar eller sättet vi pratar på. Men vi kommer inte ha samma intressen, samma stil eller prata på samma sätt hela livet. Vi förändras och speciellt under tonårstiden. I perioder kan det kännas som att man är en ny människa varannan månad. Så hur kan man veta vem man är eller vad ens sanna jag är?

Som ungdom sätts det ofta en press på oss och vem vi är eller vill bli. Vi unga ställs ständigt inför frågan om vår framtid. Men varför är vi alla så besatta av att definiera oss själva? Kanske är det bara den mänskliga viljan att förstå, så att vi därefter kan planera våra liv och allt runt omkring på enklare sätt. I åk 9 i grundskolan ställs vi inför gymnasievalet där vi ska ta ett val som ibland kan kännas avgörande för vår framtid. Men det är få som faktiskt vet hur de vill att deras framtid ska se ut och det är ännu färre som slutligen blir det man trodde att man skulle bli när man var ungdom. Det är extremt svårt veta vart du kommer befinna dig om 10 år, även ifall du har en tydligt upplagd plan.

Vi förändras ständigt så kanske handlar det om att våga leva i nuet för att kunna vara sig själv. Att kunna finna lycka i att acceptera nuet låter som en rimlig väg för att kunna förstå vem man är just nu. För dina känslor och där du är i livet precis just nu är vad som kommer beskriva ditt JAG allra bäst, enligt mig. För på ett sätt är det dina känslor som är närmast dig och den du är.

Kanske önskar du kunna förstå vem du är eller vad du vill. Kanske står du inför ett stort val i livet som kommer ha en stor inverkan på dig. Det finns en stor sannolikhet att valet du tar nu inte skulle vara samma val som du skulle tagit om du hade varit 5 år äldre. För du förändras. Du kommer inte vara samma människa. Men låt dig inte påverkas av det. Jag tror att det allra bästa är att fråga dig själv vad det är som får dig att må bra precis just nu. Vad vill du just nu? Kanske är det så enkelt att ditt sanna jag är den du är just nu.

**VI FÖRÄNDRAS STÄNDIGT SÅ KANSKE
HANDLAR DET OM ATT VÅGA LEVA I
NUET FÖR ATT KUNNA VARA SIG SJÄLV.**

HUR SER FOTBOLLEN UT FÖR TJEJER I BOTKYRKA?

TEXT OCH FOTO: LIV HANELL OCH NELLIE KINELL

Tullinge TP är en av Botkyrkas få fotbollsföreningar med tjejlag. Trots att intresset och förutsättningarna ständigt ökar, finns det fortfarande bara ett fåtal klubbar som har tjejlag i Botkyrka. Spelarna i Tullinge TP Damjuniorer vill se en ökning av satasandet på fotbollen för tjejer i kommunen.

DAMERNA BORDE FÅ SAMMA MÖJLIGHETER SOM HERRARNA.

Ui har fått chansen att träffa Tullinge TP Damjuniorer och ställt frågan om hur man kan motivera andra unga tjejer att börja spela. För spelarna har gemenskapen och sammanhållningen alltid varit väldigt viktig. En vanlig anledning till att de själva började träna fotboll var att de blev presenterade till sporten av en familjemedlem och att de sedan fastnade för idrotten efter att de hade provat spela.

– Det var något jag gjorde i skolan och jag tyckte att sporten var rolig, säger Vendela Ödlund, 16 år.

Hannah Wedin, 18 år, håller med.

– Jag tyckte det var roligt när jag var yngre och sedan har jag bara fortsatt.

Bland de damlag som finns i Botkyrka är det främst IFK Tumbas Damlag som adepterna mött på matcher. De förklarar att det ofta är mer rivalitet under de matcherna och hur tränare och publiken ofta hetsar upp dessa möten. Hanna Kahn, 16, menar att det blir mer hetsigt eftersom det är derby.

– Därför blir det också mer “trashtalk”, man försöker få ner lagen, instämmer Wilma Lindgren, 18 år.

Många av tjejerna anser även att man bör satsa mer på damfotbollen generellt då det i jämförelse med herrfotbollen finns orättvisa skillnader. De berättar att herrarna har bättre förutsättningar gällande bla plantider och målvaktstränare. En spelare, som vill vara anonym, säger bland annat att herrlagets målvakter har en egen tränare, medan hon får träna med en spelare från herrlaget.

– Damerna borde få samma möjligheter som herrarna, säger Hannah Wedin.

För tjejerna i laget känns det självklart att man spelar fotboll. De menar att sporten erbjuder en rolig träning samt en stark gemenskap. Spelarna vill gärna uppmana andra unga tjejer till att börja spela fotboll, därav gav tjejerna oss några tips på varför man borde börja.

– Det är kul med fotboll och man borde åtminstone testa, menar Olivia Gisic, 16 år.

Hanna Kahn, 16 år, fortsätter:

– Vi måste visa att det går att förändra fotbollen. Om alla tjejer slutar eller att inte ens testar på sporten kan vi inte göra skillnad. Ju tidigare tjejer börjar desto mer normaliserat blir damfotbollen och också jämställt med herrfotbollen.

Tränaren Andreas Lindgren förklarar att satsningen på damfotbollen har förbättrats genom åren, men samtidigt måste vi ge bättre förutsättningar för att fler tjejer ska vilja fortsätta träna fotboll. Andreas förklarar att vi kan göra detta genom att bland annat få in fler tränare och att skapa en rolig och bekväm miljö.

Om du är intresserad att börja på fotboll, kontakta fotbollsöreningarna i Botkyrka för att få vidare information.

HUR MYCKET KAN DU OM FOTBOLLS-VM? (HERRAR)

TEXT: UZAIR ALI

- 1 Vilket land har vunnit mest VM titlar genom tiderna?
A. Brasilien B. Tyskland C. Spanien
- 2 I vilket land spelades det första VM-cupen i?
A. Portugal B. Chile C. Uruguay
- 3 Vilket land vann VM år 2010?
A. Argentina B. Spanien C. Nederländerna
- 4 Vilket år höll Sverige VM?
A. 1958 B. 1986 C. 1974
- 5 Hur många år är det mellan varje VM?
A. 3 år B. 5 år C. 4 år
- 6 Vart kom Sverige i VM 2018?
A. Semifinal B. Kvartsfinal C. Åttondelsfinal
- 7 Vart kommer VM spelas 2022?
A. Qatar B. Portugal C. Turkiet
- 8 Hur många mål gjorde Lionel Messi under VM 2014 ?
A. 6 B. 3 C. 4

Svar: 1: A, 2: C, 3: B, 4: A, 5: C, 6: B, 7: A, 8: C

DÄRFÖR MÅSTE VI VÄRDA OM VITTRÄNDE- PHIETEN

TEXT: VILGOT AHLBORG

Under 2022 har den högerextrema politikern Rasmus Paludan genomfört flera koranbränningar runt om i Sverige. I samband med detta har en stor diskussion uppstått. Borde han verkligen få tillstånd för sina demonstrationer?

Frågan om yttrandefrihet har blivit högst aktuell efter upploppen som har följt efter koranbränningarna. Många ställer sig frågan om Rasmus Paludan borde få tillåtelse att demonstrera så som han gör, om det är något som polisen verkligen ska skydda eller om demonstrationerna istället borde gå under brottsrubriceringen "hets mot folkgrupp". Åklagarmyndigheten definierar denna brottsrubricering som "att man offentligt sprider uttalanden som hotar eller är nedsättande om en grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning".

Malmöpolisen har anmält Paludan för "hets mot folkgrupp". Nils Funcke, som är journalist och expert i yttrandefrihetsfrågor, sa i GP tidigare i år att han tror att den utredningen kommer landa i samma slutsats som de tidigare har gjort. Att utredningen då kommer att läggas ner innan det hunnit gå till domstol, då det inte går att styrka brott. För att Paludan ska kunna fällas krävs bevis för att han har hotat eller uttryckt sig nedlåtande mot muslimer och inte islam. Funcke menar att även om koranbränningar är ett oartikulerat sätt att kritisera en religion så är det ändå religionskritik. Han poängterar också att det kan finnas bevismaterial som polisen inte har gått ut med än.

På frågan om Paludan borde ha fått tillåtelse av polisen att demonstrera så finns det delade meningar. Vissa argumenterar för att demonstrationsrätten gäller alla och även om syftet är att provocera så måste det vara tillåtet. Men Olof Wiske, lektor i konstitutionell rätt, menar att polisen skulle kunna neka Paludan tillstånd. I en intervju med TV4 berättade Olof Wiske att demonstrationsrätten främst är tänkt att skydda fredliga medlingsyttringar och folksamlingar. Om någon utnyttjar den rätten för att så uppenbart provocera kan polisen bedöma att det är för farligt. Samtidigt kan det vara väldigt svårt att förutse vad konsekvenserna av en sådan här demonstration kommer att bli. Men i september 2020

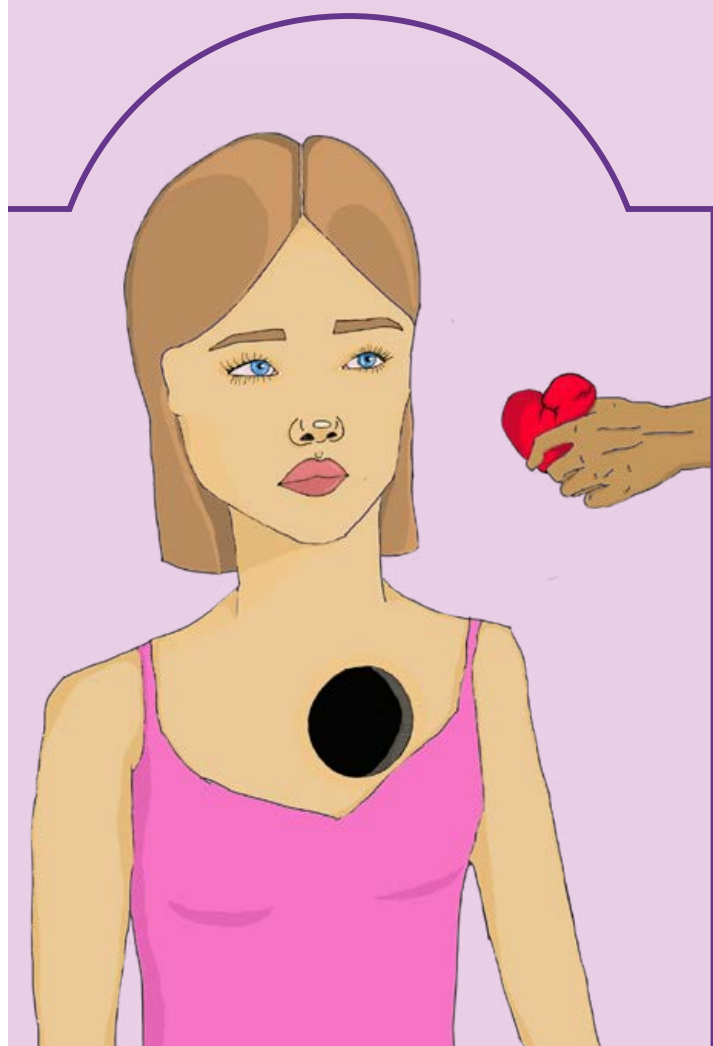
POLISEN SKULLE KUNNA NEKA PALUDAN TILLSTÅND.

nekades Paludan tillstånd för att bränna koranen av polisen med hänvisning till ordningslagen och regeringsformen. Därför kan man också fråga sig varför inte polisen kunde förutspå att något liknande skulle hända i Skäggetorp, Örebro och på de andra platser där allvarliga upplopp har uppstått

Vare sig Paludan ska dömas för "hets mot folkgrupp" eller inte är upp till en domstol att bestämma och jag har ingen personlig åsikt om det. Däremot tycker jag att polisen måste sträva efter att alla ska kunna demonstrera säkert oavsett om det är provocerande och att vi som samhälle måste kunna tolerera även de åsikter som vi inte delar. Om vi inte tolererar de åsikter som är extrema idag riskerar det leda till att allt fler åsikter som idag anses normala men som kanske är radikala i framtiden, också förbjuds. Det kommer att vara lättare att förbjuda åsikter i framtiden om man kan visa på att man redan har gjort det tidigare i historien. Därför tycker jag att vi måste värna om yttrande- och demonstrationsfriheten.

ETT FÖRHÅLLANDE UTAN KÄNSLOR

TEXT OCH ILLUSTRATION: TONE VIKLANDER

Jag låg i sängen och väntade på ett svar från honom. Jag hade frågat honom om vi skulle hitta på något i helgen, men minuter blev till timmar, och jag hade fortfarande inte fått något svar. Jag intalade mig att han nog hade fullt upp med läxor, att han spelade med sina kompisar eller att han åt middag med sina föräldrar och att deras samtal blev långvariga. Jag stirrade upp mot taket och började övertänka. Hade han bara glömt bort mig? Jag skakade på huvudet och tänkte: "Han sa ju att han älskade mig igår, han kan ju inte ha glömt mig på en dag?" Jag skrattade lite för mig själv av tanken, så kunde det ju inte vara. Timmarna passerade och det blev natt. Jag skickade ett sms och skrev "godnatt" och somnade. På morgonen därefter skrev han: "Kan inte ses."

Vad menade han? Han hade ju sagt att han inte hade några planer i helgen. Något måste ha dykt upp. På senaste tiden hade det varit såhär var och varannan dag. Han hade inte gett mig komplimanger som han hade gjort i början av vårt förhållande. Jag började istället att fråga hur jag såg ut, eller om han tyckte att jag var fin. Jag kom på hur det alltid var jag som startade konversationer, och han svarade kort och kyligt på allt jag skrev. När vi sågs satt

vi ofta tysta och kollade på någon film. Eller så hade han satt sig framför sitt tv-spel och jag hade kollat på något annat. I början av vår relation kunde vi prata i timmar om djupa saker så som livet efter döden och om rymden. Nu var det mest kallprat om dagen i skolan eller vad vi hade ätit till lunch.

Jag började att tänka på om jag gjort någonting fel, men jag kom inte på något. Jag kanske inte var tillräcklig för honom. Det kanske var det han visade med sin kalla ton och sena svar. Jag kände mig tvungen att överprestera som flickvän. Jag började att bara prata om saker som jag visste att han gillade och låtsades vara intresserad av hans TV-spel. Jag hade på mig de kläderna jag visste att han gillade, som det där rosa uringade linnnet, och jag började göra mig fin varje dag för att skicka en fin bild på mig till honom. Det hjälpte inte.

Jag pratade om hans betende med en kompis. Hon tyckte också att det lät konstigt, och sa att hon inte tyckte att han behandlade mig rätt. Hon berättade att kärlek inte skulle vara ensidig, att han ska vara stolt över att ha mig som sin tjej och inte behöva bli påmind av en snap att han faktiskt har en tjej. Hon sa också: "If he wanted to, he would.", vilket var någonting som faktiskt gav mig en tankeställare. Om han ville prata med mig så skulle han göra det, om han ville träffa mig så skulle han prioritera sin tid för det och om han ville vara en bra pojkvän så skulle han vara det. "Varför ska du vara med en kille som obviously inte vill vara med dig?"

Kvällen därefter ringde jag honom. Han svarade och lät väldigt frånvarande, men jag var tvungen att få säga det jag behövde få sagt. "Men jag sa ju att jag inte kunde ses i helgen", sa han med en suck. "Jag kommer till dig klockan två imorgon, det är viktigt", svarade jag. Efter en kortare tystnad höll han till sist med. På lördagsmorgonen tog jag på mig det rosa uringade linnnet och tog bussen några kvarter bort till hans hus. Nervositeten pumpade ut i mina ådror och jag ville bara åka tillbaka hem. Jag mötte hans blick på busshållplatsen. Han

I SLUTET AV DAGEN VAR JAG JU ÄNDÅ HANS FLICKVÄN, MEN DET KÄNDES LIKSOM INTE SOM DET.

såg tom ut, som om han tyckte att jag var jobbig. Jag tyckte mig till och med se honom himla med ögonen, men jag låtsades inte bry mig om det. "Vad ville du?", frågade han, när han sträckte ut sin hand för att hålla i min. "Jag tror inte det här funkar", sa jag och drog bort min hand. "Va? Vad menar du?", sa han. Hur kunde han inte fatta vad jag menade, allt var ju hans fel. Jag förklarade hur jag kände, och sa att jag fortfarande tyckte om honom som människa, men att jag tyckte att han behandlade mig fel. I slutet av dagen var jag ju ändå hans flickvän, men det kändes liksom inte som det.

När jag tänker tillbaka på den stunden, visste jag att jag gjorde rätt. Han var ju inte menad för mig, och det var bara så det var. Om du någon gång sitter i samma båt som jag gjorde, så hoppas jag att du inser hur mycket du är värd, och att det någon gång kommer komma någon som ger tillbaka av allt det som du ger.

FILMTIPS

TEXT: UZAIR ALI

Är du som jag och aldrig har någonting att kolla på? Du scrollar genom Netflix för att kolla på något intressant men hittar inget. Då är dessa fyra filmer perfekta för dig.

WHIPLASH

Genre: Drama/Musikal ♦ **Åldersgräns:** 11 år

Whiplash är en drama/musikal regisserad av Damien Chazelle. Man får följa med en ung jazztrummis som försöker ta sig till toppen. Vi får se en utmärkt roll spelad av J.K Simmons. Hans skådespeleri skulle jag säga är en av de bästa jag sett, han levde sig verkligen in i rollen. Man kände knappt igen honom.

SHUTTER ISLAND

Genre: Thriller ♦ **Åldersgräns:** 15 år

Shutter island är en thriller regisserad av Martin Scorsese. Shutter Island är otroligt spännande och intressant. Filmen handlar om en sheriff Teddy Daniels, som spelas av Leonardo DiCaprio och hans nya partner Chuck Norris, som spelas av Mark Ruffalo. De åker till Shutter Island för att undersöka försvinnandet av en massmördare som har rymt från ett mentalsjukhus. Filmen har en av de bästa vändningarna jag sett, den var helt oväntad.

**"Spännande
och känslösam"**

INTERSTELLAR

Genre: Sci-Fi ♦ **Åldersgräns:** 11 år

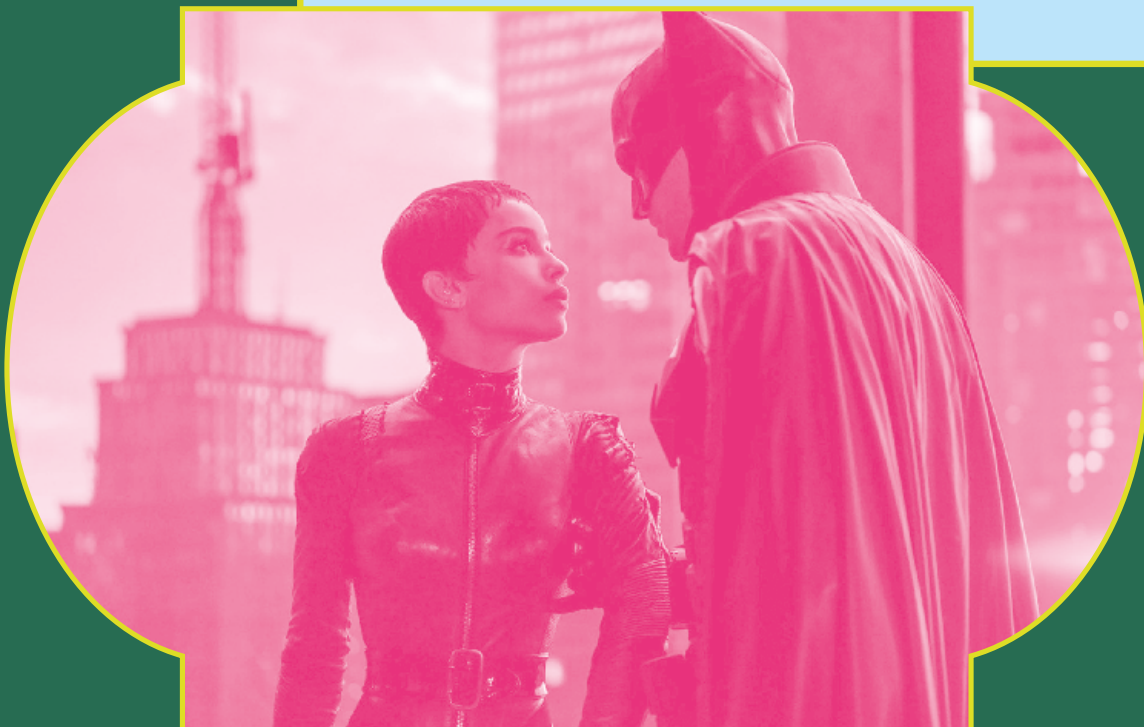
Om man gillar sci-fi och är intresserad av rymden skulle jag rekommendera denna film.

Den fantastiska regissören Christopher Nolan har ännu en gång imponerat med denna otroliga film. Man får se Matthew McConaughey, Anne Hathaway, Michael Caine m.fl. Denna film är väldigt spännande och känslösam. Filmen är underbar och musiken tar filmen till en annan nivå.

THE BATMAN

Genre: Action ♦ **Åldersgräns:** 15 år

The Batman är en actionfylld film med en fantastisk berättelse och en mörk stil. Vi får efter en lång tid se en bra representation av Batman, något jag längtat efter. Jag tycker att Robert Pattinsons roll som Batman var lysande. Jag känner att han verkligen förstod karaktären, att han levde sig in i rollen. Även Zoë Kravitz roll som Catwoman var enastående. Om man är en person som gillar action men även tycker om ett mysterium så skulle jag säga att denna film är perfekt för dig.

VUXNA MASTE

CHILLA

TEXT: UZAIR ALI

Jag kommer ihåg en gång när jag kom hem från skolan och var väldigt trött. Det enda jag ville göra var att sova men jag visste att jag hade flera prov som jag behövde plugga till och inlämningar som behövde bli klara. Den gången var jag tvungen att plugga till sent på natten. Jag trodde att plagget skulle bli lugnare men det var samma sak nästa dag och dagen efter det. Jag blev bara tröttare och tröttare.

I dagens samhälle utsätts unga för stress och oro dagligen. Allt från för mycket skolarbete till att behålla sin status i sociala medier. Men varför är det så här? Varför har ungdomar så mycket press på sig nuförtiden? Lägg all press på oss eller är det vi själva som skapar den?

Jag ser ofta olika ungdomar på sociala medier som klagar på hur många prov de har, och nästan aldrig ser jag någon som inte håller med. Detta får mig verkligen att tänka till. Varför kan inte dessa ungdomars lärare ge dem mindre läxor och prov, vad är det som stoppar dem? Såklart förstår jag att de behöver underlag till sin betygsättning. Men hur mycket underlag behöver man egentligen? Kan man inte lätta på undervisningen så att eleverna mår psykiskt bättre?

Jag lägger inte all skuld på lärarna. Ungdomars föräldrar spelar en lika stor roll i hur stressade ungdomarna är. Hur många gånger har du känt att du måste prestera bättre bara för att dina föräldrar ska bli stolta? "Ett B är bra men ett A skulle varit bättre" eller "Du gjorde okej" är meningar som en ungdom kan höra konstant. Att konstant få höra de kommentarerna kan verkligen sänka ungdomars självförtroende.

Att ungdomar är stressade kan bero på flera saker, så som skola, familj, sociala medier och vänner. Ungdomar kan känna att de måste vara aktiva på sociala medier för att behålla sin sociala status, även om man har skolarbete. Man känner att man måste uppnå ett status med sin vänner samtidigt som man måste vara en bra elev för att kunna uppfylla sina föräldrars krav.

ETT B ÄR BRA MEN ETT A SKULLE VARIT BÄTTRE.

Själv känner jag ofta att jag har en stor press på mig, att jag måste göra mina föräldrar stolta och att jag måste hålla en social status. Man känner att man måste överprestera även fast man inte orkar, i hopp om att göra sina föräldrar stolta. Men så här måste det inte vara, vuxna i ungdomars närhet måste uppmärksamma pressen vi har på oss. Istället för att vara med och bidra till den så bör de försöka underlätta för oss, så att vi istället försöker motverka oron och stressen. Ungdomar som lyckas frigöra sig från all press kommer att kunna skapa en mer lovande framtid.

POLITIKER, SLUTA

UTNYTTJA OSS

TEXT: VILGOT AHLBORG

Ni politiker säger ofta att ni vill prata om sakpolitik men ni använder också väldigt ofta känslor för att vinna väljare. Ni gör det inte minst genom att posera med barn. När Barack Obama skulle göra USAs vapenlagar strängare kallades ofta barn in för att stå bakom honom när han skrev under lagarna. Det är bara för att säga till väljarna "titta hur mycket jag bryr mig om barnen". Men att barnen står bakom löser inga problem. För det är inte som att de har tagit hjälp av barnen när de formulerat lagförslaget och det borde de inte heller för tioåringar har inget att säga till om i politiken. Barnen blir utnyttjade för att personer i makt ska kunna bibehålla makten på ett sätt som de inte förtjänar.

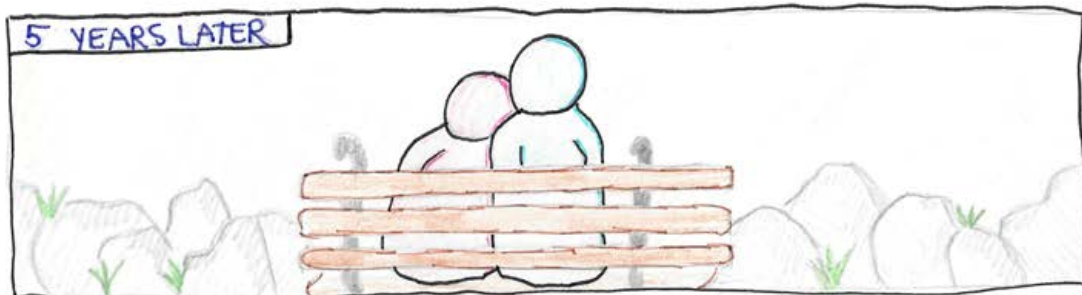
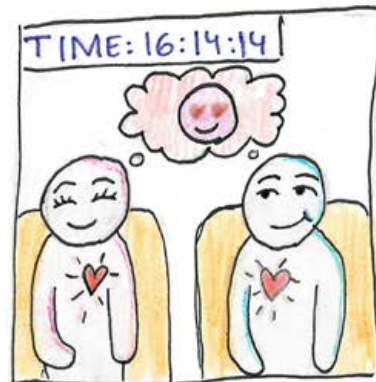
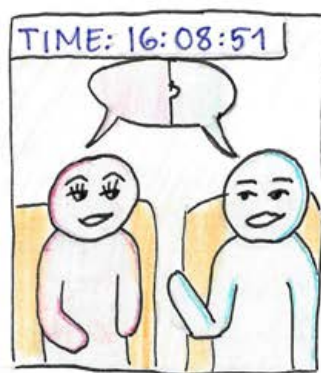
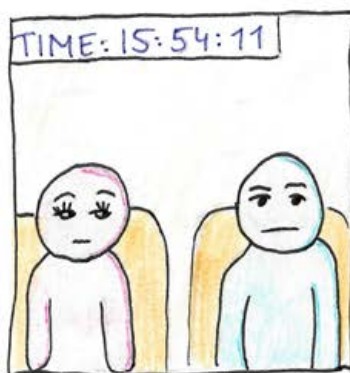
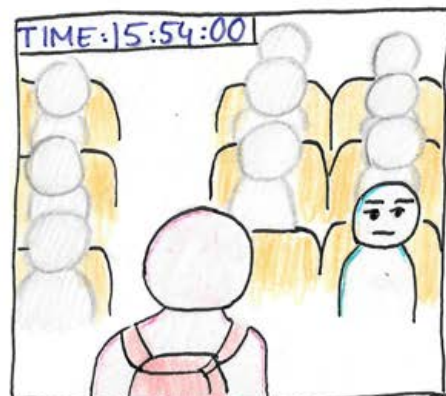
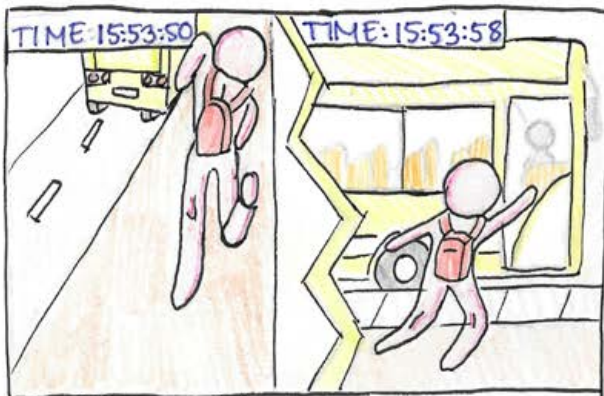
Liknande exempel finns i Sverige och Botkyrka. 2016 kom statsminister Stefan Löfven till Hågelby för att fira nationaldagen med ett enda syfte. Han ville synas i utsatta områden för att väljare ska tro att det minsann är

DE UTNYTTJAR BARNEN FÖR ATT DET SKA SE UT SOM ATT DE BRYR SIG.

Socialdemokraterna som bryr sig mest om oss i Botkyrka. Man spelar bara på känslor för sen när det kommer till de politiska besluten gällande tryggheten i områden som Botkyrka så verkar det inte vara lika viktigt. Ni måste sluta spela på väljarnas känslor och istället vinna oss med bra politiska beslut som faktiskt gör skillnad!

THE VALUE
OF
ONE SECOND
BY: LIVA AGRALI

**DU HÅLLER JUST NU I TIDNINGEN SHOO SOM
VARJE SOMMAR PRODUCERAS AV UNGA I BOTKYRKA
I SAMARBETE MED MEDIET Huset FANZINGO.**

Vill du vara en del av SHOO-redaktionen nästa sommar?
Sök feriepraktik på [botkyrka.se](https://www.botkyrka.se) senast februari 2023.

Fanzingo finns i Alby och är Sveriges viktigaste mediehus
som sedan 2005 har verkat för fler demokratiska och
inkluderande medier.

**BOTKYRKA
KOMMUN**

